

У Києві відбулася церемонія відкриття нового приміщення Посольства Німеччини в Україні. Міський голова Києва Олександр Омельченко і посол Німеччини в Україні Дітмар Штюдемани під час церемонії.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА

У КОМІТЕТАХ ВР

Закон, що годуватиме весь рік

Парламентські комітети продовжують працювати над проектом закону про державний бюджет України на 2003 рік і готують свої зауваження та пропозиції.

(Закінчення на 2-й стор.).

Новосілля у прикордонників

160-квартирний будинок здано для військовослужбовців Одеського прикордонного загону Південного напрямку Прикордонних військ України. Здача будинку в експлуатацію відбувалася у три етапи — в березні та у липні нинішнього року, а тепер будівельники здали під ключ останній під'їзд.

До кінця року в Одесі планується забезпечити новим житлом ще 169 сімей охоронців кордону, повідомляє наш власний кореспондент **Георгій ВОРОТНЮК**.

ПЕРЕДПЛАТА-2003

Залишайтеся з «Голосом»!

3грн. 30коп.

— вартість передплати «Голосу України» на місяць.

Увага! До цієї суми вже включено вартість доставки «Голосу» п'ять разів на тиждень і вартість самого приймання передплати у поштовому відділенні чи в листоноші.

Помножте вказану вартість на ту кількість місяців, що ви хочете одержувати газету, сплатити поштовикам стільки і ні копійки більше. А саме:

9 грн. 90 коп. — на три місяці;

19 грн. 80 коп. — на півроку;

39 грн. 60 коп. — на рік.

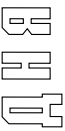
І як індивідуальний передплатник матимете «Голос» п'ять разів на тиждень українською мовою чи російською.

Ставте на «Голос» і залишайтеся з «Голосом»!

Наші індекси — **40224 (український варіант),**
— **40223 (російський варіант).**

Окремі умови передплати для підприємств та організацій — у Каталозі видань України на 2003 рік, **стор. 81.**

цього

4 ЖОВТНЯ

Міжнародну асоціацію соціального забезпечення. ■ 1937 р. Не стало письменника Івана Микитенка. ■ 1947 р. В УРСР прийнято рішення про спеціальні оперативні групи для ліквідації членів керівництва ОУН.

■ 1582 р. У католицьких країнах юліанський календар замінено на григоріанський. ■ 1853 р. Туреччина оголосила війну Росії. Початок Кримської війни. ■ 1875 р. Засновано Чернівецький університет. ■ 1883 р. Вирушив у перший рейс «Східний експрес», що зв'язав Азію з Європою. ■ 1927 р. Створено

ДАЙТЕ ХОДУ ПАРОХОДУ,

або Чи матимемо власний вихід із Дунаю у Чорне море

На початку літа минулого року група журналістів нашої газети провела в Придніав'ї дні «Голосу України», проїхавши берегами усієї 170-кілометрової ділянки Дунаю, що омиває українську землю, від Рені до Вилкового. Вже тоді стало зрозуміло, що в одному газетному матеріалі неможливо охопити усі проблеми життєзабезпечення краю, використання нашої країною транспортного потенціалу могутньої європейської ріки, екологічної безпеки регіону. Відтоді під рубрикою «Дні «Голосу України»: проблема під нашим контролем» і вміщуємо публікації з Придніав'я. За рік з лишком їх з'явилося вже чимало. Сьогодні продовжуємо розмову про проблеми Дунайського вузла.

(Закінчення на 8—9-й стор.).

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

У НОМЕР

Національні інтереси не постраждають?

Учора за дорученням Прем'єр-міністра України Анатолія Кінаха до Москви відбула українська урядова делегація для проведення переговорів про створення міжнародного газового консорціуму на чолі з Міністром палива та енергетики Віталієм Гайдюком. Як повідомив прес-секретар Прем'єр-міністра Сергій Нагорянський, позиція українського уряду полягає в тому, що під час створення газотранспортного консорціуму Україна твердо обстоюватиме свої національні інтереси. Як передає УНІАН, в українському уряді переконані: створення консорціуму сприятиме диверсифікації поставок природного газу в Європу і посилить роль Києва в забезпеченні європейської енергетичної безпеки.

Цей бісер — не прикраса

Сіверськодоонецьке ВАТ «Склопластик» розпочинає виготовлення бісерних кульок діаметром лише 3—5 міліметра. До цього підприємство виробляло кульки лише діаметром 20 міліметрів. Випуск нової продукції найбільше порадує колективи лакофарбових виробництв України і, зокрема, один із найбільших — Дніпропетровський лакофарбовий завод. Сіверськодоначани тепер забезпечать своєю продукцією всі українські підприємства. А в перспективі мають намір освоїти ще два види свого «бісеру», повідомляє наш власний кореспондент Алла АНТИПОВА.

То чи потрібна санація?

У номері 180 за 2 жовтня н. р. газета «Голос України» опублікувала матеріал про санацію одного з найбільших вітчизняних нафтопереробних заводів — ВАТ «Лисичанськнафтооргсинтез». Зважаючи на резонанс теми, пропонуємо читачам ознайомитися з думками експертів, народних депутатів і виробничників, які за родом діяльності були безпосередньо пов'язані з промисловими підприємствами і не з чуток знають про користь фінансового оздоровлення. Цікаво, що народні депутати, які представляють найрізноманітніші політичні течії в Україні, в цьому питанні мали спільну, державну точку зору, і вона збігається з точкою зору простого робітника.

(Закінчення на 10-й стор.).

Коли згуртовані, коли одне ціле...

12

Стіни древнього кремля

15

Закон, що годуватиме весь рік

У КОМІТЕТАХ ВР

(Початок на 1-й стр.). Комітет із питань соціальної політики та праці у своїх висновках до поданого урядом законопроекту погодився з тим, що документ певною мірою передбачає вдосконалення податкової, тарифної та соціальної політики. Водночас проект бюджету побудований на старих розмірах державних соціальних гарантій: мінімальних зарплати та пенсій, неоподаткованого мінімуму доходів громадян. Комітет звернув увагу на те, що перелік нормативно-правових актів, не забезпечених бюджетними ресурсами на 2003 рік, що додається до проекту бюджету, фактично скасовує соціальні пільги для малозабезпечених верств населення без будьяких компенсацій. Депутати визнали неприпустимою незабезпеченість коштами індексації грошових доходів населення та компенсації за порушення термінів виплати зарплати. Комітет із питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки наполягає виділити окремим рядком у проекті закону про держбюджет на 2003 рік видатків на створення власного виробництва ядерного палива. Комітет, зокрема, також пропонує збільшити видатки за бюджетними програмами на утри-

мання об'єктів ЧАЕС, виведених з експлуатації, на гарантування безпеки об'єкта «Укриття», на спеціалізоване медичне обслуговування працівників атомної енергетики і промисловості, на добудову енергоблоків Хмельницької та Рівненської АЕС та реконструкцію підстанції «Каховська» для енергозабезпечення Криму.

Комітет із питань аграрної політики і земельних відносин запропонував вважати проект держбюджету-2003 таким, що суперечить вимогам чинного законодавства, і відхилити його. На думку членів комітету, загальний обсяг пропонованого на 2003 рік бюджетного фінансування галузі розміром 1,5 млрд. грн. є недостатнім. За їх оцінкою, потреба вітчизняного АПК у бюджетних коштах — 2,5 млрд. грн. Депутати відзначили, що проект держбюджету не передбачає кошти для запровадження механізму заставних закупівель зерна та створення інтервенційного фонду для стабілізації цін на зерновому ринку, витрат на обов'язкове страхування зернових та цукрових буряків тощо.

Комітет із питань будівництва, транспорту і зв'язку пропонує передбачити у держбюджеті-2003 видатки на розвиток транспортного комплексу, зокрема, на створення Державного авіаційного лізингового фон-

ду для оновлення авіаційної техніки, програму оновлення пасажирського парку залізничних вагонів, державну програму вдосконалення функціонування державної системи безпеки судноплавства тощо. Серед інших пропозицій комітету — збільшення субвенції з держбюджету місцевим бюджетам на компенсацію пільгового проїзду громадян, спрямування коштів зі спеціального фонду держбюджету на розвиток і утримання автомобільних доріг загального користування.

Комітет із питань охорони здоров'я, материнства та дитинства рекомендував профільному комітету парламенту спільно з урядом доопрацювати проект дербюджету-2003 і внести його на розгляд у повторному першому читанні. Народні депутати наголосили, що уряд під час визначення обсягу фінансування на охорону здоров'я не сповняв врахував критичну ситуацію, пов'язану з її недостатнім фінансуванням. І це може призвести до цілковитої руйнації галузі та залишити населення України без доступної кваліфікованої медичної допомоги. Видатки на охорону здоров'я порівняно з минулим роком зменшилися на 3,6%. У відсотках до ВВП цей показник займає одне з останніх місць в Європі.

Комітет із питань національної безпеки і оборони висловив стурбованість тим, що передбачені проектом бюджету асигнування на потреби оборони та безпеки держави не враховують критичного становища в Збройних Силах України. Передбачених коштів, вважають у комітеті, вистачить лише на виплату зарплати і на закупівлю продовольства для армії. А фінансування Дер-

жавної програми реформування Збройних Сил, закупівлі озброєння і військової техніки, проведення науково-дослідних і конструкторських робіт, будівництво житла для військовослужбовців передбачається забезпечити за рахунок спеціального фонду, який формуватиметься за рахунок реалізації надлишкового озброєння, військової техніки і майна. Таке джерело надходжень, на думку депутатів, не є гарантованим і ставить під загрозу реформування Збройних Сил і підтримання надійної обороноздатності держави.

Комітет із питань фінансів і банківської діяльності вважає за необхідне доручити Міністерству фінансів розробити порядок та механізми залучення додаткових коштів у разі нестачі бюджетних ресурсів. При цьому загальний обсяг запозичень не має перевищувати граничну суму загального прямого та гарантованого боргу. Члени комітету також запропонували вилучити з проекту бюджету норми, якими передбачено включення до доходної частини держбюджету надходження від розміщення тимчасово вільних залишків бюджетних коштів на депозитних рахунках комерційних банків та здійснення операцій купівлі-продажу цінних паперів з використанням тимчасово вільних залишків коштів держбюджету. На думку членів комітету, урядова політика щодо управління бюджетними коштами має бути спрямована не на пошуки шляхів доходного розміщення тимчасово вільних коштів, а на розв'язання проблеми незбалансованості ресурсів та видаткової частини держбюджету.

За повідомленнями інформуправління ВР та власних кореспондентів.

Фото Валерія СОЛОВІОВА (Укрінформ).

Нова глава у відносинах з Індією

Київ зацікавлений у розширенні співробітництва з Делі. Про це заявив Президент Леонід Кучма, який нині перебуває з державним візитом в Індії. «Нас цікавить дуже широке поле питань співробітництва з вашою великою країною», — наголосив він. Під час зустрічі з міністром закордонних справ Індії Яшвантом Сінгхом було досягнуто домовленості про створення міжурядової комісії, що сприятиме його активізації.

Я. Сінгх зазначив, що візит українського Президента «відкриває нову главу в двосторонніх відносинах і нашій взаємодії на міжнародній арені». Крім того, Індія під-

тримує прагнення України стати членом Світової організації торгівлі. Про це на зустрічі з Леонідом Кучмою сказав віцепрезидент Індії Бхайрон Сінгх Шекхават. А виступаючи вчора на відкритті українсько-індійського бізнес-форуму в Делі, Президент запропонував Індії новітні розробки українських підприємств. Йдеться, зокрема, про транспортний літак Ан-70, «екологічно чисті технології космічного виробництва, які вже добре зарекомендували себе на металургійних підприємствах України, СНД та багатьох країн світу, унікальні турбіни та інше енергетичне обладнання».

«Депутатські» гроші для виборців

Відтепер кожний депутат Запорізької міськради матиме щорічно в розпорядженні 16 тисяч гривень, які зможе витратити на потреби виборців свого округу. Таке рішення прийнято на сесії міської ради. «Депутатські» гроші із бюджету обласного центру перебуватимуть на рахунках райадміністрації Запоріжжя і витрачатимуться за умови, якщо на платіжному дорученні буде особистий підпис народного обранця. Отже, він матиме хоча й обмежену, але реальну можливість допомогти своїм виборцям у розв'язанні тієї чи тієї проблеми.

Олександр АБЛИЦОВ.

Запорізька область.

Вітаємо!

Щиро вітаємо з днем народження **Геннадія ВАСИЛЬЄВА**, Першого заступника Голови Верховної Ради України, відомого юриста, народного депутата України третього і четвертого скликань. Зичимо доброго здоров'я, світлої долі та нових вагомих здобутків на ниві вітчизняного законотворення!

«Голосоукраїнці».

Пропонують переголосувати

Комітет з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради запропонував главі парламенту Володимиру Литвину не підписувати закони та інші правові акти, які було прийнято 26 вересня з порушенням встановленої Конституцією процедури їх ухвалення, а провести по них переголосування. Про це після закритого засідання пові-

домив голова комітету Валентин Матвеев.

Народний депутат переконаний: кожен парламентарій повинен голосувати особисто, що передбачено законодавством і підтверджено Конституційним Судом України. Отже, стверджував голова комітету, того дня не мали права голосувати картками восьми народних депутатів, шість з яких перебували у закордонних відрядженнях за-

розпорядженням Голови ВР і два — в лікарні «Феофанія». Ці факти, за словами В. Матвеева, підтверджено відповідними довідками.

Комітет також звертає увагу головуючого 26 вересня на неодноразові порушення Регламенту. Зокрема, питання порядку денного розглядалися сесією не в тій послідовності, як було заплановано раніше. Крім того, на переко-

нання комітету, відбувалося голосування за проекти документів, яких узагалі не було включено до порядку денного другої сесії ВР, проводилися неодноразові голосування по одному і тому самому питанню до прийняття рішення.

Якщо ці документи буде все-таки підписано, Валентин Матвеев не виключив, що 50 народних депутатів звернуться до Конституційного Суду.

Наталія ЯРЕМЕНКО.

Якщо промовчимо, то хто ж нас відспіває?

Виступ Бориса Олійника на вересневій сесії ПАРС в дебатах з питання «Загроза військових дій проти Іраку» 26 вересня 2002 р., Страсбург

Шановні колеги! Абсолютно позбавлений комплексу антиамериканізму, я, однак, змушений нагадати слова колишнього міністра юстиції США, видатного правознавця сучасності Рамсея Кларка: «Для США немає нічого незвичайного у знищенні неугодних президентів. Світ одержав Мобуту тому, що ми вбили Лумумбу, і світ отримав Піночета після того, як ми вбили Альенде... З цим сценарієм світ знайомий давно...»

Сьогодні не сподобався Саддам Хусейн. Отже, завтра Буш та його команда бомбардуватиме Ірак, незважаючи на ООН, на обережні протести союзників, на те, що Ірак згодився прийняти експертів. Незважаючи навіть на те, що підставляє під удар свого стратегічного союзника, достеменно знаючи, що в цій агресії арабський світ звинуватить найперше Ізраїль. (А тим часом Шарон і його команда уже прищільно б'ють по Ясіру Арафату, якого, схоже, чекає доля Альенде).

Отже, незважаючи ні на що, оскільки це єство — ні, не американців як таких, вони — нормальні люди, а це єство їхніх нинішніх зверхників з амбіціями на світове панування, з комплексом безкарності й непогрішимості.

Схоже, що ці так звані мироносці не зупиняться навіть перед загрозою здетонувати третю світову війну.

Ми довго примовчували цей всесвітній розбій. Мовчимо навіть про те, що в США створена апокаліптична геофізична зброя «Харп».

(Закінчення на 7-й стор.).

Генпрокурор шукає «збій»

Незважаючи на публічні поради в низці інтерв'ю екс-генпрокурора, а нині народного депутата Михайла Потєбенка новій слідчій групі прокуратури утримуватися від категоричних обіцянок, маємо сенсаційну заяву. На зустрічі з журналістами у прес-клубі МЗС України Генеральний прокурор України Святослав Піскун наголосив, що вбивство журналіста Георгія Гонгадзе було вигідне тим особам, які мали на той момент півки, зроблені екс-майором Державної служби охорони Миколою Мельниченком.

До кого, як мовиться, чарка п'ється, згодатися неважко, адже всі знають, що в листопаді 2000 року півки майора оприлюднив лідер СПУ Олександр Мороз.

До речі, Святослав Піскун ставить під «абсолютний» сумнів місце записів екс-майора Держслужби охорони та пристрій, за допомогою якого він їх робив. На думку Генпрокурора, якби М. Мельниченко справді закріпив записувальний пристрій під

диваном у кабінеті Президента України, то під час відтворення запису не було б чути скрипу пера й були б присутні «певні шумові вади». До того ж, додав Генпрокурор, до дивана, про який йшлося, фактично неможливо приєднати якийсь пристрій. Водночас С. Піскун визнав, що... нині у слідства немає документів про перебування записувального пристрою в якомусь іншому місці. Так само немає упевненості в автентич-

ності записів майора через відсутність у слідства їх оригіналів.

Сенсацією можна було б вважати іще одне відкриття нинішнього керівника прокурорського відомства, якби низка ЗМІ, зокрема й наша газета, заздалегідь не пророкували про такий розвиток подій. А саме — про «бомжацько-наркоманську» версію убивства Гонгадзе і безславний смертельний кінець самих убивць. І ось Святослав Піскун, як передають інформантства, висловив упевненість у тому, що безпосередніх виконавців убивства Г. Гонгадзе вже немає в живих, бо до них, очевидно, було застосовано звичний у кримінальних колах механізм знищення свідків. Поки що, наголосив Генпрокурор, завдання слідства —

«знайти збій у роботі попередників. «Незаконно приєднано до справи докази, яких не було на місці події» — прикраси Г. Гонгадзе.

І це, судячи зі слів С. Піскуна, не єдиний сумний спадок від його попередників. Нинішній Генпрокурор України дав негативну оцінку роботі правоохоронних органів із розкриття вбивств журналістів. За його словами, в Генпрокуратурі ще раз вивчено ці справи, дано вказівки, переукомплектовано слідчо-оперативні групи.

Причини для такого занепокоєння очевидні: з 1990 року слідчі органи прокуратури України розслідували п'ять кримінальних справ про вбивства журналістів. Розкрито лише одну.

Анатолій БЕНЬ.

СВІТЛИМ РЯДКОМ

Гайворону — 250!

Один із найстаріших райцентрів Кіровоградської області —Гайворон — відзначив 250-річчя з дня заснування.

Святкуючи ювілей, гайворонці вшанували керівників, які в різні роки очолювали міську раду та ви-конком. Було визначено родини — переможці ого-лошеного напередодні конкурсу на кращу садибу, нагороджено переможців вікторини на знання істо-рії міста, яку провела редакція районної газети «Гайворонські вісті».

Районна стоматологічна поліклініка отримала в пода-рунок від облдержадміністрації спеціалізований автомо-біль для надання виїзної допомоги жителям сіл району.

Олег БОНДАР.

Кіровоградська область.

Омельченки збудували церкву

У селі Бобруйки Козелецького району предстоя-тель УПЦ митрополит Київський і всієї України блаженніший Володимир (Сабодан) освятив но-возбудовану церкву Різдва Христового. Він також вручив орден Преподобного Нестора Літописця дружині мера Києва Людмилі Омельченко, яка док-лала чимало зусиль, щоб у її рідному селі постав величний православний храм. На урочистостях кїв-ський міський голова Олександр Омельченко пода-рував церковній громаді ікону «Утіхи і радості».

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігів.

Волонтерський загін Центру соціальної служби для молоді Дарницького району столиці налічує 80 юнаків і дівчат.

На знімку: волонтери під час упорядку-вання території довкола будинку.

Фото Володимира ТАРАСОВА (Київформ).

ФОТОФАКТ

РЕПОРТАЖ

Сільгоспвиробництво в музичному оранжуванні

Відкриття щорічної виставки-ярмарку «Київська осінь» у селі Чубинському Бориспільського району зігрівало бабине літо. Офіційний старт з перерізан-ням стрічки дав Міністр агрополітики Сергій Ри-жук. Деякий дискомфорт присутні на церемонії від-чули, мабуть, від вишикуваного оточуючого загону, котрий відтісняв мирян від «президії» з офіційними особами. Після проголошення промов, які перери-валися музичним супроводом оркестру, про успіхи аграрних реформ, про те, що «повиставлятися» при-їхали представники із 20 областей, а у вольєрах зо-середжено майже тисяча голів племінної великої рогатої худоби, міністр та іже з ним пішли знайоми-тися з експонатами. Слідом потягнувся ескорт із журналістів, незалежних і не дуже.

Одразу з'ясувалося, що у вольєрах загалом жува-ли сіно не тисяча, а в ліпшому разі сотня хвостатих і рогатих. Пишемо це не тому, що на кожному ро-ці любимо кричати, що левові в зоопарку недодають м'яса, а щоб читач зрозумів: не завжди треба вірити сказаному на офіційному рівні.

Після прогулянки павільйонами Міністр агро-політики дав прес-конференцію (спілкування з пишу-чою та знімаючою братією закінчилося фуршетом), де було окреслено райдужні перспективи майбут-нього сільського господарства. Політика міністер-ства полягає в рекомендаціях сіяти наступного року більше гороху, який іде нині по 110 доларів за тон-ну, а також кукурудзи, рапсу та сої. Порадував ке-рівник експортними прогнозами. Мовляв, невро-жай через негоду на Заході, а ми готові продати за кордон 12 мільйонів тонн зерна: і продовольчого, і фуражного. Звичайно, в цьому немає нічого погано-го. Але постає запитання до людей, які роблять а-грарну політику: якщо зібране продаватимемо за ва-люту, то чому в аграріїв скуповують його задешево?

Одкровенням для журналістів стала інформація С. Рижуга про те, що 60—70 відсотків вироблених у країні молокопродуктів йде на експорт. А тим ча-сом молоко у селян ще недавно купували по 35 ко-пійок за літр. «Наїхав» міністр і на цукрову галузь, яка — найслабша ланка. В агроформуваннях збира-ють в середньому лише по 202 центнери буряку з гектара, а виробничі потужності цукрозаводів зас-таріли. Одне слово, там цілковитий провал. Постає запитання: куди дивилися в Міністерстві агрополі-тики? Адже експерти добрий десяток років попе-реджали про таку перспективу для галузі. Може, просто в такий спосіб останнім часом готують плацдарм для імпорту цукру-сирцю, як цього вима-гає закордон?

І все-таки головним героєм став сам ярмарок, де всі бажачі, звичайно, сплативши «місцевий», мо-гли себе показати. Торгівля вирувала. Особливо великі черги вишикувалися за насінням, саджанця-ми плодкових кушів та дерев. Тут розпорядники та-кож не все передбачили. Багато хто з продавців, які пропонували такий товар, стверджували, що вони від Інституту садівництва УААН. Натомість пред-ставниця цієї установи запевнила журналістів, що своїх саджанців вони ще не копали. Зарано. Отже, торгують «липою». Заплатили за місце — мають право. А коли покупець з'ясує, що придбав несор-тове дерево — шукай вітра в полі!

... Пообіди на зупинці вишикувалася черга з близько сотні бажачих дістатися Києва. Відстань якихось кілометрів десять. А обіцяних організатора-ми ярмарку автобусів і маршруток, які мали б до-правляти гостей Чубинського до столиці, чомусь не було. Замість цього активно працювали водії при-ватних авто, які обіцяли підкинути всього за «п'ят-нашку». А фуршет, мабуть, завершився успішно. По гучномовцю оголосили, що, мовляв, хто знайшов загублений одним із телеканалів мікрофон, прохан-ня повернути. Отже, «по ящику» знову покажуть і розкажуть про успіхи аграрних реформ.

Валерій ДРУЖЕНКО.

Фото Галини КВІТКИ.

«Діти на узбіччі освітнього простору»

ДУМКИ З ПРИВОДУ

Форум під такою назвою завершив роботу в столи-ці. У триденному зібранні, що пройшло в рамках проекту Програми розвитку ООН, взяли участь понад 80 відомих фахівців освіти, представники громадських організацій та батьки. Освітняни, соціальні працівники, економісти і психологи обговорювали вкрай актуальну проблему, спільно шукали шляхи її розв'язання, підклю-чили до цього Верховну Раду і Кабмін.

Я пережив легкий шок, коли дізнався, що серед учасників форуму не було представників Держкомітету у справах сім'ї та молоді, очолюва-ного Валентиною Дов-женко. Вона є лідером Всеукраїнського політич-ного об'єднання «Жінки за майбутнє». А хто не пов'язує це саме майбут-нє з дітьми? І кому як не Держкомітету у справах

сім'ї та молоді опікувати-ся дітьми вулиці, хвори-ми та інвалідами, всіма-тими, кого Бог обділив інтелектом і здоров'ям.

В Україні близько 60 тисяч сімей виховують синів і дочок з вадами розвитку. Понад 110 ти-сяч —діти шкільного віку з особливими потребами.

У нас щонайменше п'ять служб опікуються дітьми вулиці, але немає

жодної, яка несла б пер-сональну відповідаль-ність за їхні долі. Безпри-тупність, дитяча нарко-манія і проституція, інте-лектуальна недостатність дітей, реабілітація важко-виховуваних —хіба це клопоти однієї лише сім'ї? А якщо в ній дегра-довані батьки — дітям місце на узбіччі?

Аксіома: однією із за-гальнолюдських ціннос-тей є право на освіту. Президент держави пос-тійно наголошує на не-обхідності реформування освіти з метою забезпе-чення рівного доступу до якісної освіти незалежно від достатку родини. А що маємо?

Метою форуму, який, по суті, провів перше в

країні дослідження зі зга-даної проблеми, було розробити напрями щодо створення таких можли-востей. Організатори і учасники зробили, на мій погляд, дуже вагомий крок уперед. Вони дій-шли висновку, що треба надавати адресну допо-могу конкретній людині, вчасно виявляти та про-водити діагностику дітей з особливостями психіч-ного та фізичного роз-витку, враховувати ці да-ні під час формування мережі закладів корек-ційної та реабілітаційної допомоги тощо.

Матеріали цього фору-му буде використано у рубриці «Перерва на ре-форми».

Іван ІЛЛЯШ.

Шановні педагоги!!!

Колектив державного науково-виробничого під-приємства «Картографія» щиро вітає вас із профе-сійним святом.

День учителя — це справді всенародне свято, свя-то кожної родини.

ДНВП «Картографія» — головний видавець кар-тографічної продукції в Україні намагається не сто-яти осторонь вашої подвижницької педагогічної праці. Наші картографічні видання — карти та атла-си —допомагають тисячам школярів краще оволоді-вати знаннями з предметів географії та історії у школі. Ми й надалі будемо співпрацювати в цій га-лузі пліч-о-пліч із вами, працівниками освіти.

Дорогі працівники освіти, вчителі! Бажаємо вам, вашим друзям та однодумцям, творчих успіхів на те-рені вашої благородної діяльності. Здоров'я, добро-буту, радості і щастя вам та вашим родинам.

ДНВП «Картографія». (044) 573-26-84.

ЗВ'ЯЗОК

Спілкуємось, як люди

Нову послугу, яка ба-зується на найсучасні-шій технології передачі інформації — xDSL, запровадило хмель-ницьке ВАТ «Укртеле-ком». Використання цифрових абонентських ліній дозволяє одночас-но користуватися теле-фоном і працювати в мережі Інтернет. При цьому хмельничани от-римали не лише світо-вий рівень зв'язку, а й

гарантовану конфіден-ційність.

Відродно, що кон-структорська розробка і виробництво відповідно-го обладнання має віт-чизняну прописку. Крім того, впровадження но-вої техніки і технології дало змогу підприємству встановити найнижчі в області тарифи на корис-тування Інтернетом.

Олександр ХМИЗ. Хмельницька область.

Пільги ветеранам УПА

Напередодні відзна-чення 60-річчя ство-рення Української Повстанської Армії, повідомляє УНІАН, ви-конком Львівської міської ради прийняв рішення, згідно з яким ветерани УПА з верес-ня і до кінця 2002 року матимуть пільги у сплаті за житлово-ко-мунальні послуги, газ та електроенергію, на проїзд на приміських залізницях.

Пільгами від 75 до 100 відсотків на особу користуватимуться учасники бойових дій УПА та інваліди війни.

І енциклопедія, і публіцистика

ВИДАННЯ

Так охарактеризував двотомник «Україна: ХХ століття» один з його ав-торів письменник Нико-ла Шпаковатий на пре-зентації, що відбулася у Києві.

Видання унікальне у своєму роді. У книзі дос-

ліджуються та відобража-ються події в Україні, що сталися упродовж мину-лого століття в різних сферах життя українсько-го суспільства.

Двотомник щедро ілюстрований. У ньому вміщено понад 5 тисяч фоторепродукцій з вико-ристанням найсучасні-

ших поліграфічних тех-нологій. Наклад книги 1000 примірників. Ав-торський колектив — Володимир Литвин, член-кореспондент НАН, Голова ВР, Вале-рій Смолій, академік НАН, Микола Шпакова-тий, письменник, пові-домляє УНІАН.

На симпозіумі... малювали

ВИСТАВКА

В Одесі завершила ро-боту підсумкова виставка першого міжнародного симпозіуму майстрів жи-вопису, організованого «Незалежною європей-ською ініціативою ху-дожників».

Три тижні митці Ук-раїни, Німеччини й Ру-мунії писали полотна, зображаючи місто, море і степ, що постали перед ними в українському Причормор'ї, обмінюва-лися досвідом, спілкува-лися. А на завершення пленера представили

глядачам десятки своїх робіт. Арт-симпозіум ху-дожники присвятили 150-річчю від дня народ-ження батька південної живописної школи Ки-ріака Костанді, якого ба-гато хто з них вважає своїм учителем.

Георгій ВОРОТНЮК.

Іван Салій: «Транспорт —

АКТУАЛЬНО

Дивна річ. Сьогодні в нашій столиці, можливо, тільки безнадійний буркотун не помітить, скільки робиться для киянина, щоб він не мав клопоту з транспортом, більш-менш комфортно міг дістатися на роботу, ринок чи просто на відпочинок. І тут неабияка заслуга головного управління транспорту міськдержадміністрації. Однак, незважаючи на це, останнім часом довкола роботи управління зчинилася ціла буча: на нього налетіли окремі газетні видання, зробила приписи столична прокуратура. А всередині управління сталися помітні кадрові зміни.

Що трапилося? Що за напасті скотилися на це енергійне відомство? З таким запитанням ми звернулися до заступника голови Київської міської державної адміністрації, начальника головного управління транспорту Івана САЛІЯ.

— Знаєте, — сказав він, — якщо говорити відверто, то напевно кияни геть задоволені усім тим сервісом, який дістають на міському транспорті. Хоч позитивна динаміка все-таки є. За останні роки значно розбудовано метрополітен, відкриваються нові тролейбусні маршрути, поступово оновлюється рухомий склад тролейбусів, автобусів, трамваїв. Місто набирається духу й сили, щоб рішуче оновити транспорту мережу. Фактично проблему міського пасажирського транспорту ми підняли на рівень Київради, міського керівництва, держави. Чому?

Судить ось хоча б з таких цифр. Нині «Київпастранс» виводить щодня на лінії майже 600 автобусів середньої, великої, надвеликої місткості, а раніше було близько

2000 одиниць великих автобусів. Бачите, наскільки зменшилися можливості для нормального перевезення пасажирів. Схожа ситуація і з трамваями.

То як же було заповнити гострий дефіцит на засоби перевезення пасажирів, який склався? Ось тут і спрацював підприємницький хист наших людей: на вулиці вийшли приватні мікроавтобуси, маршрутні таксі, як ми їх називаємо. Вони значною мірою взяли на себе перевезення киян.

До пори до часу ми активно підтримували цей підприємницький рух, заплісували очі на дрібні порушення норм перевезення, яких припускалися водії. Але тут, розумієте, є палиця з двома кінцями. Для приватних перевізників маршрутні мікроавтобуси — чистий бізнес. Для нас же, працівників уп-

равління, це соціальна функція, яка має працювати для людей за всіма вимогами закону. Ми, і ніхто інший, несемо відповідальність за безпеку пасажирів, незалежно від того, до якої форми власності належить перевізник — державної чи приватної. Ми відповідаємо за те, щоб людина, заплативши гроші, почувалася в автобусі зручно й безпечно. І тому поставили перед приватниками питання рубя: або ви у своїй роботі неухильно дотримуєтеся норм законодавства, або ми відмовляємося від ваших послуг. Адже міська влада, управління транспорту є замовниками транспортних послуг. Отож нам і регулювати цю систему.

— Як мені відомо, перший серйозний конфлікт між приватниками й управлінням стався тоді, коли ви поставили перед перевізниками жорстку умову безплат-

но обслуговувати пасажирів пільгових категорій.

— Оскільки у нас усі форми власності рівні, управління, прорахувавши економіку, запропонувало, щоб так звані маршрутники перевозили безоплатно 30 відсотків пасажирів, які мають на це право, тобто працювати на рівних з комунальним транспортом.

Тут, скажу я вам, закладено ще й велику моральну проблему. Ну як це так, щоб наші батьки, віддавши всі сили для розбудови України, для своїх дітей, тих же молодих водіїв, ставши пенсіонерами, інвалідами, не могли увійти до мікроавтобуса, коли на зупинці стоять десятки людей? А ми знаємо, що деякі такі «діти» прямо виштовхували пенсіонерів-пільговиків з машини.

— Але, справді, у Києві пенсіонерів стільки, що на них маршруток не вистачить.

— Ми ще вивчаємо ситуацію. Бо ніхто досі не знає, скільки киян їздять за пільгами. Одні кажуть 30, інші — 50 відсотків. Але інвалідів, учасників Великої Вітчизняної війни, «чорнобильців» першої категорії уже перевозимо безплатно — незалежно від власника автобуса. Можливо, просто пенсіонери доплачуватимуть якусь копійку за свій

проїзд у маршрутному таксі. Але справу вивчаємо. Однак стою на твердій позиції: якщо ветерана, батька чи матір не пускають до мікроавтобуса і він змушений півгодини чекати старого «Ікаруса», а перед ним проходять, до того ж напівпорожніми, десятки «маршруток», це ненормально.

— Нічого не розумію. Ви особисто, Іване Миколайовичу, працівники управління стоїте на позиціях закону, відстоюєте інтереси людини, а вас тягнуть по прокуратурах.

— До прокуратури я сам пішов з відповіддю, коли отримав її приписи. Там довго та прискіпливо вивчали вимоги закону, і це пішло на користь справи. Йдеться про закриті засідання тендерної комісії. Тут, справді, не все вийшло так, як хотілося. Не бачу нічого поганого в тому, що в екстремальних ситуаціях тендерна комісія оперативно проводить своє засідання в закритому режимі. Бувають же стихійні лиха, ремонтні роботи або навіть банкрутства перевізників, коли треба швидко прийняти рішення, щоб забезпечити людей транспортом у цих умовах. Але наші працівники скористалися цією можливістю не найкращим чином, на що й звернула увагу прокуратура, і я змушений був звільнити з ро-

боти окремих службовців і змінити склад конкурсної комісії. Це, так би мовити, суто робочі перипетії. Недаремно кажуть, що не помиляються ті, хто нічого не робить. Але коли так трапилося, я привселюдно заявив: віднині жодних закритих тендерів не буде.

— Ви з перших днів роботи адміністрації на одній з нарад заявили, що в управлінні все робитиметься відкрито й прозоро.

— Сьогодні інакше не можна. Окрім зауважень з приводу тендерів, прокуратура допомогла уточнити і деякі інші позиції наших договорів з перевізниками.

У чому ще проблема? На будь-якому міському маршруті має чітко діяти графік руху автобуса чи тролейбуса. І якщо з комунальним транспортом ситуація тут більш-менш пристойна, то приватних перевізників аж ніяк не вдається привчити до порядку. Ви ж знаєте, як роблять водії. Доки не наберуть повний мікроавтобус, не зрушать з місця. А пасажир на наступний зупинці змушений чекати, коли під'їде машина з вільними місцями. Та й працюють приватники тоді, коли їм найбільше вигідно. Ви не побачите мікроавтобусів рано вранці чи пізно ввечері. Наше завдання — і ми це незабаром продемон-

СЛУЖБА 01

У Львові завалився житловий будинок

Фото Укрінформ.

Днями першої ночі у Львові по вулиці Шевській завалився триповерховий житловий цегляний будинок. До місця події негайно прибули черговий караул Самостійної державної пожежної частини №1 Львова, медики, працівники Львівгазу, Львівводоканалу, енергослужби. За попередніми даними, під завалом були дві людини.

За кілька хвилин виявили одного з двох потерпілих — Леся К. Аби витягти її з-під руїн, знадобилася допомога чергового караулу навчальної пожежної частини та 30 курсантів Львівського інституту пожежної безпеки МВС України.

О 1-й годині 26 хвилин потерпілу було визволено з-під завалу в шоковому стані та з незначними травмами кінцівок і госпіталізовано до травматологічного відділення швидкої допомоги.

А ще через деякий час знайшли й другого потерпілого, якого у тяжкому стані з численними травмами тіла госпіталізовано до лікарні швидкої медичної допомоги, повідомляє Центр протипожежної пропаганди Державного департаменту пожежної безпеки МВС України.

ПОВЕРТАЮЧИСЯ ДО НАДРУКОВАНОГО

14 серпня ц. р. наша газета надрукувала матеріал «Маяк» у морі реструктуризації. Штормить...» Зважаючи на важливість порушених у ньому питань, ми взяли під контроль подальший перебіг подій. Відтоді минуло більше місяця. Що сталося і що з'ясувалося за цей відтинок часу?

Хроніка протистояння

Нагадаю зміст публікації. Ішлося про гостро суперечливі колізії, що склалися під час реструктуризації київського заводу «Маяк». А саме: його керівництво в особі директора Олександра Перегудова заперечувало проти вилучення зі свого статутного фонду будівлі та обладнання поліклініки. Бо, мовляв, будівлю зведено на кошти заводу. Насправді її споруджено коштом десятків підприємств-донорів Мінського (нині Оболонського) району. А завод (і це також документально доведено), скориставшись нагодою, «на хапок» приспав будівлю собі. І віддавати «прихвизоване» не бажає, маючи в цьому власний інтерес...

Справа набула певного громадського розголосу. Тож Спеціальна контрольна комісія Верховної Ради з питань приватизації (голова — Валентина Семенюк) узяла справу на розгляд і винесла ухвалу: зобов'язати Фонд держмайна вирішити питання передачі будівлі поліклініки до сфери управління Міністерства охорони здоров'я. Така ухвала має юридичну силу. Але дех-

то вважав інакше. Звідси — нові колізії і напруженість «до упору».

30 липня ц. р. відбулося засідання постійно діючої Комісії Фонду держмайна з питань прийняття рішень, які належать до компетенції вищого органу БАТ. Комісія постановила: **передати будівлю та обладнання поліклініки до сфери управління Міністерства охорони здоров'я. Водночас — запровадити безоплатну передачу цього майна на баланс міністерства.**

13 серпня Фонд держмайна видав наказ про створення комісії приймання-передачі будівлі та обладнання поліклініки до сфери управління міністерства.

19 серпня відбулося перше засідання цієї комісії. Вирішили: **до 1 вересня підготувати проект акту приймання-передачі будівлі та обладнання поліклініки на баланс МОЗ.**

Заговори, щоб я тебе ... побачив

Саме в такий спосіб іноді тільки й можна розпізнати людину або її справжні наміри. На цьому ж засіданні комісії директор «Маяка» О. Перегудов заявив про свій намір звернутися до

Хто замовляє

суду для оскарження наказу Фонду держмайна про передачу будівлі та обладнання поліклініки з балансу заводу на баланс МОЗ. Це був виклик.

І вже 20 серпня О. Перегудов надсилав до господарського суду Києва позовну заяву з вимогою визнати недійсним наказ Фонду держмайна від 7 серпня 2002 року. В ній **зазначалося: для забезпечення позову заборонити вчинення дій, пов'язаних з передачею майна (поліклініки). Отакої! Це був точно розрахований тактичний хід на упередження, з метою будь-що загальмувати процес передачі.**

Бо керівництву заводу вже вчорай «припікало». Так, 11 вересня перший заступник голови Фонду держмайна Михайло Чечетов надіслав директору Олександр Перегудову листа, в якому звернув його увагу «на безпідставне зволікання з виконанням рішення постійно діючої Комісії з питань прийняття рішень» від 30 липня та наказу ФДМУ від 12 серпня 2002 року. І далі: **«Фонд держмайна зобов'язує БАТ «Завод «Маяк» у триденний термін внести необхідні доповнення до проекту акту приймання-передачі та подати Фонду на розгляд. В іншому разі Фонд, як власник 100 відсотків ак-**

цій товариства, буде змушений вжити заходів щодо розірвання контракту з головою правління БАТ «Завод «Маяк»...»

Того ж дня голова Фонду Олександр Бондар видав наказ за № 1652, яким зобов'язав начальника управління передприватизаційної підготовки реструктуризації господарських товариств В. Путівського терміново, 19 вересня, скликати засідання комісії з реструктуризації БАТ «Завод «Маяк» та «прийняти рішення про безоплатну передачу в державну власність будівлі й обладнання поліклініки»...

В обох документах усе логічно й достатньо категорично. Але з очевидним запізненням. Бо ще 27 серпня суддя господарського суду Києва Алла Демидова цілком задовольнила позовну заяву О. Перегудова й винесла ухвалу: **«Заборонити відповідачу — Фонду держмайна ... вчиняти дії, що пов'язані з передачею майна»... Ця ухвала стала палицею в колесах процесові приймання-передачі будівлі та обладнання поліклініки. Чого й домагався позивач.**

Норма чи нонсенс судочинства?

Чому — можна лише здогадуватися. Як і щодо того, з якого це дива суддя прийняв таке важ-

це ще й велика політика»

струємо — «бачити» машину в будь-якій точці маршруту. Для цього диспетчерську службу облаштують моніторами з відеопристроями. Отоді, коли на екрані видно все, як на долоні, ми неухильно контролюватимемо всі маршрутні розрахунки.

Потребують ліпшого вирішення економічні та фінансові питання. Це все потребує серйозних організаційних змін, тому і проводимо структурні та кадрові перестановки.

— Мені доводилося, Іване Миколайовичу, чути нарікання, що ваше управління нібито відстоює інтереси великих перевізників, утискуючи при цьому дрібніших. А як же тоді антимонопольна політика? Як формуватиметься середній клас, про який ми так багато говоримо? Та й ви, коли були народним депутатом України, відстоювали розвиток дрібного й середнього бізнесу.

— Знаєте, нам би краще працювати з малими перевізниками, вони більш слухняні. А якщо без жартів, то певний процес укрупнення на транспорті уже проходить. Але врахуйте, дрібний перевізник не в змозі забезпечити нормальні відстійні пункти, де водій одержав би пристойну медичну допомогу, зміг відпочи-

ти, поїсти тощо. А це — транспорт, це — безпека пасажирів, за якими головою відповідаємо.

Але й це ще не все. Я протестую, коли бачу обшарпані, малокомфортні «Газелі» чи щось інше. Під час конкурсів ми надаємо перевагу тим, у кого місткіші, комфортабельніші машини. Сьогодні є хороша машина «Богдан», за ним іде «Тарас». А там, дивись, і львівські автобусники порадають. Ми стимулюємо придбання великих автобусів. А це дрібному перевізнику не по кишені. Ось хай і об'єднуються між собою.

— Стосовно великих автобусів як пасажир я дещо не згодний з вами. Одне діло, коли я заплатив гривню і їду в невеличкому, в недалекому минулому «Рафіку», почувачи себе, як у легковій машині, де мені гарно і зручно, й інше — коли заходжу у великий автобус. Все-таки різниця є, погодьтеся.

— А ніхто й не каже, що ми відмовляємося від мікроавтобусів. Є невеличкі вулички, провулки, де великий автобус і не пройде. Є маршрути, які виходять за межі загальноприйнятих. Я кажу про загальну тенденцію, проте, що комунальний транспорт Києва поступово піднімається на ноги, і, хочете ви цього

чи ні, а він своєю ціною та доступністю дещо витіснятиме дрібні мікроавтобуси, які нині осіддали традиційні, загальноміські маршрути.

Сам голова міста пильно контролює розвиток міського транспорту. Незважаючи на фінансові проблеми, Олександр Олександрович Омельченко дав нам можливість взяти кредити для ремонту вагонів метрополітену, придбання ще 12 нових тролейбусів. Дивіться, нинішнього року буде відкрито 50 кілометрів тролейбусних ліній. Такого ще не було за останнє десятиліття. А нові станції метро, а кийське кільце, а розбудова доріг, магістралей, спорудження мостів. Все це — транспорт, де знайдеться місце і для оновленого, дужого комунального транспорту, і для приватних перевізників.

— Іване Миколайовичу, не можу не запитати таке. Ви — людина відома як політик і практик, як борець за людину і демократію. Нині ви багато робите в організації міського транспорту. Водночас балотуєтесь до міської ради. З якою метою? Ви просто не можете без політики?

— Один лише факт. Кабінет Міністрів виношує ідею практично одноосібно розподіляти землі міської територіїальної громади, та

так, що столичній громаді залишаються якісь крихти. Хіба це відповідає Конституції, законам України, зокрема про столицю, зрештою, практиці столиць Європи? Я знаю про постійні намагання уряду відібрати значні бюджетні кошти столиці. Безпідставні спроби звзяти систему самоврядування в столиці. Щоб відстоювати інтереси киян, потрібні насамперед рішучі, послідовні дії депутатів Київської міської ради.

І тому я не можу бути осторонь цієї боротьби. Навіть з того погляду, що все це стосується і розвитку транспортної галузі. Сьогодні, як ніколи, у депутатському корпусі міста мають бути люди, які добре знають проблеми столиці, вміють їх розв'язувати і відстоювати інтереси кожного мешканця. Гадаю, що мій досвід фахівця і людини міг би добре прислужитися загальній справі розбудови столиці через діяльність і в депутатському корпусі. Я маю досвід, коли в Києві було двовладдя, тривладдя, безладдя. Вистачало часу і сил на все, окрім конкретної економіки, організаторської та управлінської роботи. От з бажанням працювати для киян я і йду до Київради. Але то справа людей та Бога.

Інтерв'ю взяв
Анатолій
КРАСЛЯНСЬКИЙ.

путатів України, котрі на той час перебували в Москві. Є й інші факти, зведення яких докупі достатньо виразно свідчить, що дії адміністрації заводу стосовно поведінки у даній ситуації кимось спрямовувалися.

Схоже, що не лише адміністрацією заводу. З великою вірогідністю можна припустити, що одночасні перевірки з боку фіскальних та силових структур, які хвиля за хвилю наочувалися на медико-санітарну частину (поліклініку) у період розв'язання питання, кому належатиме будівля, також були кимось координовані. Мета цієї кампанії — пошук компромату будь-що «накопати» проти «непіддадливого» головного лікаря поліклініки Анатолія Костюченка. Хотілося б помилятися у цьому, але враження створюється саме таке, бо факти — річ уперта...

Ситуація дійшла критичної межі

Можливо, дехто скаже: зрештою, чи так уже й важливо, кому належатиме ота спірна будівля? Принципово важливо! Бо йдеться про те, бути чи не бути в районі медико-санітарному закладові, що ефективно діє. В разі залишення за заводом розміщена у будівлі поліклініки перестане існувати саме як державний лікувальний заклад. Але ст. 49 Конституції чітко визначає: «мережа таких закладів не може бути скорочена». А замахуватися на положення Кон-

ституції нікому не дозволено. Навіть якщо ко-мусь дуже кортить...

Атмосфера навколо належності будівлі поліклініки на сьогодні досягла критичної напруженості. Свою точку зору на ситуацію виклала й Спеціальна контрольна комісія Верховної Ради з питань приватизації. Голова комісії Валентина Семенюк у листі на ім'я Прем'єр-міністра Анатолія Кінаха звертає увагу на неправомірність дій адміністрації заводу «Маяк». Зазначено також, що комісії стали відомі факти відчуження зі статутного фонду заводу таких об'єктів соціального призначення, як база відпочинку в селищі Мошун, база відпочинку в селищі Залізний порт (Херсонська область), база відпочинку на Дніпрі та деяких інших. А. Кінах доручив Фонду держмайна та Міністерству промислової політики «разом опрацювати порушені питання та з'ясувати обставини вчинених дій, зазначених у листі». Тобто — коли, чому, за яких обставин ці об'єкти соціального призначення були вилучені зі статутного фонду заводу і в чій руки вони перейшли.

Ми й надалі триматимемо під контролем перебіг подій, пов'язаних з розв'язанням питання про те, хто в нашому домі замовляє «музику» і чи є у ньому справжній господар.

Іван ДМИТРЕНКО.

ПАМ'ЯТЬ

Кримська війна: уроки історії

Конференції під такою назвою та низка офіційних заходів, присвячених Кримській війні 1853—1856 років, відбулися в місцях боїв на півострові.

Наймасштабніша війна в період між наполеонівськими та першою світовою за домінування на Близькому Сході та Середземномор'ї між Росією і Туреччиною та її союзниками Англією, Францією, Сардинією була кривавою. Скориставшись ослабленням Османської імперії, наслідками революційних потрясінь в Європі, Росія порушила питання про легітимність зафіксованої ще 1841 року в Лондонській конвенції колективної гарантії правового режиму проходження проток Босфора і Дарданелли. Їх оголошували закритими в мирний час для проходження військових кораблів усіх держав. У свою чергу, Туреччина сподівалася встановити свою зовнішньополітичну позицію на Чорному морі та приборкати національно-визвольний рух на Балканах. Приводом для війни став конфлікт між католицькою та православною церквами за право володіння «святими місцями», ключами від Віфліємського храму та гробом Господнім в Єрусалимі.

Конфронтація загострилася з другої половини 1852 року. Тоді у відповідь на появу в протоках французького військового корабля «Шарлемань» Росія оголосила часткову мобілізацію і в ультимативній формі зажадала від Туреччини визнати відновлення її офіційного покровительства всіх православних Османської імперії та привілеїв православної церкви в Палестині. Влітку 1853 року Росія окупувала Дунайські князівства, восени оголосила Туреччині війну, а в листопаді російська ескадра на чолі з адміралом Нахімовим завдала нищівної поразки турецькому флоту в Синопській бухті.

Та тільки-но бойові дії було перенесено на терен Османської імперії, Англія і Франція створили Союз допомоги Туреччині і оголосили Росії війну. Збройні дії на другому етапі Кримської війни почалися у вересні 1854 року висадкою в районі Євпаторії 61 тисячі англо-французького десанту.

Після розгрому на річці Альмі 34-тисячного угруповання російської армії союзники розпочали одинадцятимісячну облогу Севастополя, яка завершилася падінням міста-фортеці, де тоді залишилося лише п'ять тисяч жителів. Тим часом на Кавказі воєнні дії Росії були успішними.

З огляду на взаємне виснаження сил, неперспективність проведення подальших наступальних операцій Франція запропонувала провести мирні переговори про припинення війни, яка на той час забрала життя уже більш як півмільйона воїнів.

Завершив Кримську війну, відновив рівновагу в Європі Паризький конгрес. За Паризьким мирним трактатом всі учасники кривавого і затяжного побоюща звільнили захоплені під час війни території, обмінялися військовополоненими, проголосили нейтральним Чорне море, на ньому продекларували принцип вільної торгівлі. Бессарабію приєднали до Молдови. Сербія і Дунайські князівства отримали внутрішню автономію. Важливі правові наслідки мали три конвенції щодо Босфорської та Дарданелльської проток.

З урахуванням уроків боїв на морі держави—учасниці Кримської війни підписали Паризьку декларацію про принципи міжнародного морського права. Назавжди скасовувалося наймане піратство — каперство.

Про ті події ще раз нагадали відреставровані нині обеліски і покладання квітів на місці Альмінської битви, до пам'ятників легендарним героям оборони Севастополя Петру Кішці, Гнатові Шевченку, Степанові Буденку, хірургу Миколі Пирогову, артилерійському офіцерові — письменнику Льву Толстому та тисячам їхніх соратників — від генералів до рядових. На цоколі Сімферопольської першої гімназії, де в роки Кримської війни був госпіталь, відкрили меморіальну дошку.

Опорядили й Севастопольський парк у Дніпропетровську, на місці якого розташовувався госпіталь, куди на підводах звозили десятки тисяч поранених солдатів і офіцерів з масштабного театру військових дій Кримської війни.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Трагедія над Чорним морем. Винних немає?

Рівно рік тому ввечері в редакції газети «Вечерній Новосибирск» пролунав телефонний дзвінок з московського представництва одного американського видання, і чоловік, відрекомендувавшись шефом служби інформації, поцікавився:

— А у вас є вже знімки родичів загиблих у Ту-154 вашої авіакомпанії «Сибір»? Чи не могли б ви нам скинути електронною поштою кілька знімків? Бажано, щоб найвиразніше були ті, хто плаче...

Журналіст у Новосибірську був по-справжньому шокований, почувши таке прохання. І тільки через кілька годин по всіх інформаційних агентствах, радіо і телебаченню України, Росії та Ізраїлю пройшло повідомлення про страшну трагедію. На борту лайнера, що зазнав катастрофи над Чорним морем, було 15 пасажирів-росіян, 51 громадянин Ізраїлю та 12 членів екіпажу.

Версії

Спочатку було кілька версій того, що сталося. Несправність, теракт. «Ворожі» засоби масової інформації твердили вже про бойову ракету, випущену українськими пепешниками, але вірити в це не хотілося.

Відразу після загибелі літака українські військові стверджували, що жодних пусків зенітних ракет 4 жовтня не було. Проте вже через чотири дні ін-

формаційні агентства, базуючися на даних української сторони, повідомляли, що ракети комплексу С-200 та С-300 того чорного дня все-таки було задіяно, але Україна не визнає своєї вини в загибелі літака. Як доказ головнокомандувач військ ППО України Володимир Ткачов навіть хроніку навчань ППО. Зокрема, він показав журналістам карти навчань українських ППО із зображенням траєкторій польоту ракет. Згідно з цими документами, 4 жовтня загалом було випущено 23 «технічно справні ракети»: 21 з них досягла цілі, одна «самоліквідувалася», ще одна «приземлилася на парашуті».

На тій самій прес-конференції Ткачов підтвердив, що теоретично за оптимальних умов задіяні в навчаннях ракети можуть пролетіти від 240 до 255 км (саме така відстань відділяла місце пуску від літака). Проте, за словами головок, «такого минулого четверга не спостерігалось».

Ще через три дні, коли висновки комісії з розслідування причин катастрофи ще не було

оголошено, Ткачов подав у відставку, але Президент України її не прийняв. 8 жовтня «теоретичну можливість» ураження лайнера українською ракетою визнав і Президент України Леонід Кучма, але із застереженням, що «технічно» це неможливо.

Не знаємо причин, але причетні

2 листопада українські військові провели слідчий експеримент за фактом загибелі російського літака авіакомпанії «Сибір» над Чорним морем. Він не залишив жодних сумнівів і довів, що Ту-154 було збито ракетою С-200 під час навчальних стрільб ППО України, які проводилися на місі Огук у Криму. Про це повідомив журналістам секретар Ради національної безпеки і оборони України Євген Марчук. Він підкреслив, що «інших версій немає». А ще він сказав такі слова: «Ми не знаємо причин трагедії, але знаємо, що до цього причетні».

Обставини загибелі 66 пасажирів і 12 членів екіпажу було змодельовано спільно російськими та українськими фахівцями, з допомогою застосування зенітно-ракетних комплексів С-200, електронно-комп'ютерної техніки та мішені, для якої використали безпілотний лі-

так МІГ-29, що зображував Ту-154. Комплексні запуски двох навчальних ракет пройшли «успішно», з точним ураженням повітряних цілей. При цьому на екранах електронного керування стрільбами експерти виявили перешкоди, які, за версією Євгена Марчука, обумовлені «впливом віддзеркалень від водної поверхні». Він припустив, що саме цей чинник міг стати причиною, через що головка самонаведення ракети переорієнтувалася з навчальної цілі на цивільний лайнер.

Затяжний стрибок

Свої висновки російська комісія у складі більш як 20 фахівців передала українській стороні, покликаній завершити розслідування обставин трагедії і компенсувати завдану шкоду.

Потім настав час малоприємних, але необхідних у таких випадках процедур і переговорів. Вони тривають досі.

Питання компенсацій моральної шкоди родичам загиблих членів екіпажу і пасажирів не уладнано на міжурядовому рівні. Паралельно з ним запущено механізм звернення родичів до судових органів. Перший цивільний позов уже розглядають у Печерському суді Києва.

Саме в приміщенні су-

ду вперше за весь цей час знову було піддано сумніву вину України в загибелі Ту-154.

Не винні ми

Вину Міністерства оборони України в катастрофі російського літака Ту-154 над Чорним морем ще не доведено, заявив 24 вересня на брифінгу держсекретар Міноборони Олександр Олійник.

Це не стало сенсацією, бо цієї точки зору дотримувалися юристи військового відомства, представники Міноборони на суді за позовом вдови бортинженера Олени Лаптевої до Кабінету Міністрів України, Міністерства оборони та Держказначейства.

Олійник назвав позов громадянки Російської Федерації Лаптевої у розмірі 10 мільйонів доларів досить істотною сумою для Міноборони, яку сьогодні неможливо вилучити з бюджету Збройних Сил України. Цікаво, що Міноборони не тільки не визнає факту причетності до трагедії, а й дещо перебільшує суму позову Лаптевої, яка насправді становить 1 млн. 890 тис. грн.

Нагадаю, Печерський районний суд Києва відклав до 8 жовтня розгляд цивільної справи, зробивши офіційний запит до Генеральної прокура-

тури України про хід розслідування кримінальної справи щодо Ту-154. Чесно кажучи, дивує, що прокуратура досі шукає винних. Адже будь-які навчання військ протиповітряної оборони — це чітко регламентовані дії, які обов'язково фіксуються...

Утім, українські військові досі в жодній великій помилці не зізнавалися. Навіть коли ракета випадково влучила в житловий будинок. Тоді на зізнання владі потрібно було чотири дні. А відсуджені гроші потерпілі в Броварах ще й досі не отримали. Як не дізналися й імен винних.

8 жовтня бригада ракетних катерів Чорноморського флоту України в рамках навчань вийде в море для опрацювання завдань із знищення морських цілей крилатими ракетами. Міноборони України дало добро на проведення стрільб. А напередодні навчань українське керівництво з метою безпеки запропонувало командуванню флоту не робити цього, проте потім українські фахівці заявили, що морські полігони України дозволяють здійснювати стрільби за дотримання правил безпеки та справності самих ракет.

Два мармурові крила

Меморіал пам'яті жертв авіакатастрофи рейсу 1812 Тель-Авів—Новосибірськ було відкрито 22 вересня на Заельцовському кладовищі Новосибірська. За кілька днів перед цим на місці меморіалу було поховано капсули з водою з Чорного моря, взятою з місця аварії літака.

Пам'ятник — це два стилізовані мармурові крила з білого та чорного каменю. На них викарбувано імена всіх шістдесяти шести пасажирів, котрі загинули 4 жовтня 2001 року над Чорним морем. А сьогодні в Новосибірську буде відкрито меморіал пам'яті екіпажу лайнера.

На відкриття меморіалу було запрошено родичів усіх загиблих в авіакатастрофі людей, але не всі змогли приїхати. З деякими з родичів мені вдалося порозмовляти телефоном.

Є куди прийти

«Добре, — вважає один із керівників ініціативної групи родичів загиблих в авіакатастрофі Павло Капчиць, — що в нас, у родичів, тепер є місце, куди ми можемо прийти вшанувати пам'ять своїх близьких. Проте головну проблему трагедії не розв'язано: Україна не визнала своєї вини за цю катастрофу».

Павло одним із перших вилетів до Сочі, де сьогодні родичі загиблих вийдуть на катері у відкрите море, щоб опустити на воду вінки та квіти. До самого місця трагедії катер не попливе. Надто далеко, та й пасажирам може стати погано.

Батько полетів попрощатися зі смертельно хворим другом

З родичами загиблих пасажирів мені допоміг зв'язатися президент фонду допомоги сім'ям Борис Калиновський:

— Наш фонд створено не для збирання пожертвувань, а для того, щоб

усі ті, кого рік тому спостигло страшне горе, змогли отримати юридичний статус. У мене є доручення від усіх родичів, і я можу представляти їхні інтереси на переговорах. Вважаю, що процес цей тільки починається і ми зможемо довести, що Генпрокуратура РФ ще в грудні передала українській владі всю інформацію про загиблих пасажирів. Щодо винних, то розмови про «божевільну» ракету — цілковита нісенітниця. Винні ті, хто оголосив мертву зону в радіусі 130 км, а стріляв з ракет, розрахованих на радіус від 300 км.

Води Чорного моря зімкнулися над головою батька молодого російського юриста: «Батько летів до Ізраїлю на три тижні, щоб попрощатися з другом, який помирав від раку. Попрощалися. Батько загинув раніше».

Дочка одинадцять років не була вдома

— Я втратила дочку, — тихим надломленим голосом розповідала мені Ельвіра Володимирівна

Коллаж Євгенія ВАСИЛЬЧЕНКО.

Шутова з Барнаула. — Вона вийшла заміж за єврея й поїхала до Ізраїлю на ПМЖ. Він дуже її кохав і кохає досі. А як інакше? Адже вона розумниця і красуня. А порядок і чистота в будинку були такі, що коли для ідентифікації поліцейським потрібно було взяти відбитки пальців дочки, то їх не могли знайти в усьому будинку. Онук сказав, що перед від'їздом матуся все ретельно прибрала, неначе знала, що вже не повернеться. Їй було лише 42 роки... Вона 11 років не була в нашому місті, і я поїхала зустрічати її до Новосибірська. Коли повідомили про трагедію, я

не повірила. Мені й досі здається, що це просто глибокий і поганий сон. Я поховала маму, батька, бабусю, але такої втрати й болю не відчувала жодного разу в житті. З Барнаула того страшного дня загинуло п'ятеро осіб, і в їхніх родичів такої само стан, як і в мене. Чому? Може, причина в такій незвичайній смерті? Священик сказав, що всі вони потрапили до раю.

Ельвіра Володимирівна не приїхала сьогодні в Сочі. В неї на руках тяжко хворий син. Отака іронія долі — здорова красуня дочка загинула, а інвалід син залишився з матір'ю.

Назавжди залишився студентом

— Серед пасажирів цього літака був і наш онук Женя Ісаєв — студент останнього курсу НДТУ. Ми досі приголомшені горем і не можемо зрозуміти байдужості й просто бездушності винних осіб з України, які не беруть ніякої участі в моральній та матеріальній підтримці постраждалих родин, — написав у відкритому листі дідусь Жені Ісаєва, ветеран війни Іван Олександрович. — Нам завдано серцечного болю блюзнірськими заявами. А що сказали б українські офіційні особи,

якби летіли цим літаком їхні діти?

Льотчики не можуть померти, вони лише відлітають

Ось ще один крик душі: «Я, Левчугова Ірина Анатоліївна, дружина, а тепер уже вдова, другого пілота рейсу Тель-Авів—Новосибірськ. Чоловік віз мені квіти, а нашій п'ятирічній дочці фрукти й подарунки. І через необачність військових та безглузду випадковості лайнер було збито і він упав у Чорне море. Загинули люди і розбилися всі мрії та сподівання. Я хвора на бронхіальну астму, в моєї мами онкологічна хвороба (вона інвалід другої групи), а в дочки нефрит. Ми живемо в сирому місці, в будинку, що перебуває в аварійному стані. Вбили нашого годувальника і сенс усього мого життя. Жили ми небагато, але дружно і щасливо. Він мріяв обміняти квартиру на крашу, бо в цій ми постійно хворіємо. І ось він обмінявся на дно Чорного моря, а ми залишилися хворі й самотні, в чотирьох стінах сирого будинку і майже без засобів до існування. Наша дочка досі чекає з роботи свого татка...».

«Льотчики не можуть померти, вони лише відлітають», — це рядок із вірша Ольги Анютіної, дочки командира корабля Ту-154.

І — останнє. В інтерв'ю одному з російських телеканалів хтось із членів ініціативної групи казав приблизно так: «Йдеться не про гроші, ми — за справедливість».

Сторінку підготувала Яна СТАДІЛЬНА.

Ідеться не тільки про гроші, йдеться про справедливість

Чалий дезавує заяви представників Міноборони

Наступного року Україна планує розпочати виплати родичам загиблих у катастрофі російського літака ТУ-154М, що сталася рік тому над Чорним морем. Виплати здійснюватимуться з державного бюджету. Про це заявив учора на засіданні прес-клубу МЗС України голова спеціальної міжвідомчої комісії Олександр Чалий. Він, однак, відмовився назвати заплановані для компенсації суми, зазначивши, що це питання нині узгоджується дипломатичними каналами. Олександр Чалий повідомив, що 20 жовтня в Києві відбудуться відповідні консультації з ізраїльською стороною, до яких Україна готує проект угоди, що регламентуватиме і суми компенсацій, і порядок їх виплат.

Дещо складніше з росіянами — у Києві досі не отримали від російської сторони інформації про загиблих, які є громадянами РФ. А ця інформація, зазначив О. Чалий, є важ-

ливою для підрахунку і виплати компенсацій — офіційний перелік пасажирів; громадянство, місце проживання та статус як годувальника або негодувальника кожного із за-

гиблих; страхові або інші платежі, отримані родинами загиблих.

Що стосується паралельних судових процесів, які ведуть або мають намір розпочати родичі загиблих, то позиція України тут така. Український уряд, за словами О. Чалого, запропонує всім однакову — незалежно від громадянства — компенсацію. І ті, хто погодиться із запропонованими розмірами відшкодування, повинні будуть відмовитися від своїх права на звернення до суду. А якщо людина вва-

жатиме, що компенсація має бути більша, то вона зможе звернутися з відповідними вимогами до суду.

Щодо неоднозначних заяв деяких представників Міноборони, то Олександр Чалий заявив: «Від уряду України нікому з представників цього відомства права робити якихось заяв ніхто не давав. І якщо хтось взяв це право самочинно, то я хочу такі заяви просто дезавувувати».

Анатолій
МАРЦИНОВСЬКИЙ.

До нас приїдуть експерти

Орієнтовно 13 жовтня до Києва прибудуть британські та американські експерти, щоб з'ясувати потенційну загрозу, яку становлять українські «Кольчуги» для американських літаків. Ця дата була названа після переговорів у Києві заступника держсекретаря США Елізабет Джонс з главою адміністрації Президента України Віктором Медведчуком, який поінформував гостя про виробництво «Кольчуг» в Україні та процедуру контролю над їх експортом. Як заявив посол США в Україні Карлос Паскуаль, делегація на чолі з Джонс обговорила з українською стороною перелік об'єктів та документів, до яких експерти отримають доступ. Посол заявив, що США не мають наміру переводити питання щодо можливого постачання Україною «Кольчуг» Іраку в юридичну площину. Він наголосив, що США не вводили санкцій проти Києва, і йдеться лише про тимчасову паузу в наданні деяких видів допомоги.

Слово посла — не горобець!

Українська опозиція збирається домогатися відкликання посла Росії Віктора Черномірдіна.

Член фракції Соцпартії Микола Рудковський заявив, що українське політичне співтовариство не може вибачити послу зневажливої заяви на адресу опозиції. Наприклад, заяву Черномірдіна про те, що він не розуміє стриманої реакції офіційного Києва на лозунги опозиції, що закликають до державного перевороту. Народний депутат зазначає, що ніхто з українських політиків не дозволяв собі таких висловлювань на адресу російської опозиції і висловлює надію, що це особиста думка Черномірдіна, а не позиція Росії.

Утім Черномірдін уже не раз був помічений в гучних заявах, які є очевидним втру-

чанням у внутрішні справи держави. Варто лише пригадати його появу на українській політичній сцені: біля трапа літака він назвав несвоєчасним візит Папи Римського до України. Пізніше подібні коментарі Черномірдін пояснював тим, що «я господарник, а не посол». Опозиція вважає, що посол надміру хазайновитий, бо активно любіє проект створення україно-російського консорціуму з управління газотранспортною системою України, а як акціонер «Газпрому» Черномірдін цілком може бути особисто зацікавлений в такому управлінні...

Віктор Черномірдін та офіційні російські власті на момент здачі номера ніяк не прокоментували заяву української опозиції.

Чотири тисячі років потому

Учора в Сеулі відзначали День заснування держави (Кечхончоль). За переказами, саме цього дня 2333 року до нашої ери боголюдина на ім'я Тангун заснувала на Корейському півострові королівство Чосон. Це рік вважають роком народження нації.

За минулі відтоді тисячоліття корейці досягли вражаючих успіхів в економіці та соціальній сфері. Але не менш важливим здобутком є нормалізація відносин Південної Кореї зі своєю північною сусідкою, продовження стосовно Пхеньяна так званої «політики сонячного тепла». Потепління в міжкорейському діалозі дало змогу відновити програми зустрічей розділених Корейською війною родичів і розпочати розмінування демілітаризованої зони на кордоні двох держав.

Ганна ЛУКАНСЬКА.

Прощавай, зброє!

Сьогодні відновлюється вивезення російських озброєнь із Придністров'я. Нарешті вирушає горезивий четвертий ешелон, що його російські військовики готували бути відправити ще в грудні минулого року.

Тоді придністровська влада не дала дозволу на вихід армійського вантажу зі своєї території, поставивши умову: міністерство оборони Росії має заплатити «Газпрому» 100 млн. доларів, погасивши у такий спосіб частину газових боргів регіону. Тирасполь аргументував свої дії тим, що після розпаду СРСР допоміг зберегти для Росії майно колишньої 14-ї армії. За даними придністровців, починаючи з 1992 року, на батьківщину з регіону вивезено військової техніки та озброєнь на суму 1 млрд. доларів. За словами радника прези-

дента Придністров'я Штефана Кицака, Тирасполь не виставляв жодних умов Росії доти, доки вважав, що вона не виведе свою армію з регіону. Тепер ситуація змінилася. За інформацією з Придністров'я, міністерство оборони Росії вже перерахувало 100 млн. доларів «Газпрому», тому сформовано черговий військовий ешелон з 24 вагонів, в яких, крім іншого, 320 ракетних снарядів для установок типу «Ураган» і майже 65 тисяч, згідно з термінологією військовиків, «пострілів» для 150-міліметрових гаубиць. Українами, як відомо, дала

добро на транзит її території російських боеприпасів.

Але на цьому вивезення зброї буде призупинено до нових переговорів Тирасполя з міністерством оборони Росії. Які чергові умови висуватиме придністровська влада Москві, поки що не оголошують. Але Росія, найімовірніше, вимушена буде зважати на них. Бо обіцяла на Стамбульському саміті ОБСЄ вивести свої війська з Молдови до кінця нинішнього року. Часу залишалося обмаль. Коли шодня відправляти по ешелону, то можна ще встигнути, але це, судячи з ситуації, нереально. На складах у селі Колбасня (Придністров'я) зберігається ще майже 40 тисяч

тонн боеприпасів, частину з яких слід знищити на місці. Для цього на гроші ОБСЄ закуплено утилізаційну установку «Донован», але її завезли і встановили неподалік кишинівського аеропорту. Російські військовики тим часом не можуть без санкцій Придністров'я вивозити на правий берег Дністра снаряди, що підлягають знищенню. Місія ОБСЄ в Кишиневі вже заявила, що це ганьба, коли спецобладнання простоює з квітня. Але главі місії Девіду Шварцу Придністров'я не дозволило навіть відвідати склади і, схоже, прислухатися до його умовлянь в Тирасполі не збираються.

Світлана ЧАЛА.
Кишинів.

ХРОНІКА. ФАКТИ. ПОДІЇ

Якщо промовчимо, то хто ж нас відспіває?

(Початок на 2-й стор.).

Суть її в тому, що випромінювачі радіохвилями високої частоти розігрівають навколоземне середовище до стану плазми. Американці вже спорудили такі випромінювачі в Норвегії та на Алясці. А після введення подібної установки в Гренландії, можна запрограмувати, скажімо, катастрофічні повені в будь-якому регіоні Землі. Чи повністю паралізувати зв'язок будь-якої країни. І не тільки зв'язок.

Ні американські вчені, ніхто на землі не відає, чи можна буде зупинити дію цієї геофізичної зброї, оскільки у разі її застосування атмосфера, іоносфера, магнітосфера Землі самі можуть перетворити на зброю.

Якщо ми й цього разу, вже й справді перед судним днем, промовчимо, то хто ж нас хоч відспіває?

«Чи є вихід з цього безумства? І який?» — запитує Рамсей Кларк. І відповідає: «Я бачу його тільки в єднанні народів... Я вірю в народ. У своїй єдності — це нездоланна сила».

І то — свята правда, мовлена неложними устами великого громадянина Америки. Бо вже перші бомби й ракети, кинуті на Багдад, можуть стати початком кінця світу.

Тож будьмо єдині, шановні європейці, до чого нас закликає і сьогоднішня наша Резолюція.

Дякую за увагу!

■ Вашингтон

Конгрес схвалив удар по Іраку

Керівництво палати представників Конгресу США схвалило резолюцію, що дає право американській армії завдати превентивного удару по Іраку. Про це заявив прес-секретар Білого дому Арі Флейшер. Резолюція, про яку йдеться, надає президентові США Джорджу Бушу повноваження віддати наказ на початок воєнної операції проти Іраку.

■ Оттава

Канада не у захваті

Керівництво вкотре заявило про свою незгоду з планами США про заподіяння воєнного удару по Іраку.

■ Сеул

Інцидент біля берегів Кореї

Американський атомний підводний човен USS Helena (SSN-725) у четвер зіткнувся з корейським риболовецьким траулером біля берегів Південної Кореї. Деталі інциденту поки що не відомі.

■ Лондон

Благородний жест

Знаменитий лондонський культурний центр — Британський музей — погодився повернути чотири живописні роботи майстрів XVI—XVIII ст. родині єврейського колекціонера Артура Фельдмана, вбитого 1939 року нацистами в Празі. Під час фашистської окупації колекцію Фельдмана, що складалася майже з 750 полотен, написаних олійними фарбами, аквареллю та графіки, було вивезено до Німеччини, а після війни більша частина картин зникла. Сім'я Фельдмана всі повоєнні роки розшукувала викрадені полотна. Чотири з них було виявлено в фондах Британського музею.

■ Гаага

Плавшич пішла на судову угоду

Біляна Плавшич, яка перебуває під судом в Гаазі, в середу визнала себе винною за одним із пунктів пред'явлених їй обвинувачень. Як повідомили представники МТБЮ у Гаазі, тим самим Плавшич пішла на так звану «судову угоду»: після визнання провини за звинуваченням у скоєнні злочинів проти людяності під час боснійського конфлікту з Плавшич буде знято решту обвинувачень, зокрема й найтяжче — в геноциді.

Фото АП.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

СУСПІЛЬСТВО

ДАЙТЕ ХОДУ

або Чи матимемо власний вихід

ДНІ «ГОЛОСУ УКРАЇНИ»: ПРОБЛЕМА ПІД НАШИМ КОНТРОЛЕМ

(Початок на 1-й стор.).
Парадокс, звичайно, але факт залишається фактом: Україна, територією якої протікає друга за величиною ріка Європи з її величезними транспортними можливостями, не має, по суті, виходу з неї у Чорне море. Хіба що лише для рибальських човнів та невеличких суден. Решта ж змушена користуватися надто дорогим Сулинським каналом сусідньої Румунії. І це за наявності на Дунаї таких потужних українських портів, як Рені, Ізмаїл, Усть-Дунайськ та Українського Дунайського пароплавання з його сотнями великотоннажних і пасажирських суден. Як результат — порти більше простоють, ніж працюють (Ренійський, скажімо, використовує лише десятку частку своєї потужності), а пароплавання, затиснуте між зруйнованими в Югославії мостами та обмілілою дельтою Дунаю, діє здебільшого на «короткому плечі», терплячи збитки в сотні мільйонів доларів.

Така ситуація склалася не сьогодні і не вчора. Можна тільки подивуватися недалекоглядності московського (та й київського) чиновництва, яке за часів СРСР вкладало величезні кошти в спорудження дунайських портів і зовсім, вважаючи, не

Тротуари Вилкового.

думало, як же у ті порти заходять судна.

Трохи історії, яка поки що нічого не навчила

Спочатку, однак, про «примхливу» особливість Дунаю: це — найкаламутніша ріка Європи. І якщо в піснях називають її «голубий Дунай», то стосується це хіба що альпійських приток ріки. А в середній і тим паче нижній ділянках Дунаю вода (хто там бував — переконався) жовтуватого-коричневого кольору, якого надають їй так звані завислі часточки намулистих ґрунтів, що їх ріка та її притоки змивають з величезної території і несуть вниз, до дельти. Ось деякі цифри: середня величина каламутності води тут становить близько 200 грамів на кубометр; щороку Дунай виносить у море, за різними даними, від 42 до 65 мільйонів тонн ґрунту (а це, підраховували фахівці, все одно, що скидати у воду щодня ґрунт з 30 великих залізничних потягів). Саме внаслідок цього кілька століть тому почалося інтенсивне формування дельти Дунаю, яка дедалі глибше і ширше просувається в море. Мало того, розчленована в тій дельті на багато рукавів ріка сама себе «закупорює», утворюючи так звані бари (тобто підводні мілини). Вони й стають серйоз-

ною перешкодою для судноплавства.

Це давно помітили люди. Є документальні свідчення про те, що ще у другій половині XVIII століття робили спроби спроектувати й поглибити окремі рукави дельти Дунаю. Однак часті у ті часи війни і зміни кордонів, перехід дельти з одних рук до інших не давали змоги цілком здійснювати задумане. Остаточно проблемою зайнялися вже в другій половині XIX століття, після створення в 1856 році Європейської Дунайської комісії. Вона поставила перед собою завдання нормалізувати судноплавання в гирлі Дунаю. І домоглася, щоб цю ріку оголосили такою, де гарантовано було б вільне плавання суден під будь-яким прапором (Паризька угода). Вона доручила видатному фахівцеві в галузі динаміки руслових потоків англійському інженерові К. Гартлею вивчити проблему й представити свої варіанти її розв'язання.

Не будемо переповідати всі перипетії розгляду запропонованих проєктів, зупинимось лише на найістотнішому, на тому, що має значення і тепер. К. Гартлей розробив проєкти, в основу яких було покладено принцип обвалування річкових русел і подовження їх двома паралельними дамбами, що висуваються в море. Це, за розрахунками, мало значно обмежити створення ґрунтопіщаних наносів та знизити обсяги необхідних днопоглиблювальних робіт. Однак уже тоді (визначено собі на замітку!) виникли сумніви щодо ефективності запропонованого проєкту. Його розглянула представницька технічна комісія за участю провідних фахівців Англії, Франції, Прусії та Сардинії й дійшла до двох висновків. Перший: спорудження парних дамб у гирлі великої ріки, що впадає в безприливне Чорне море, не може кардинально розв'язати проблему, оскільки ґрунти все одно виноситимуться в море, створюючи бари вже на виході з каналу між отими дамбами. Другий: єдиним засобом є спорудження самостійного шлюзового каналу поза наявним гирлом.

І сам К. Гартлей мусив погодитися з цими висновками. Мало того — спроектував шлюзовий канал. Та його вартість і

терміни спорудження були такими великими, що ЄДК відклала реалізацію проєкту на кращі часи. А з метою швидшого забезпечення інтересів судновласників, що потерпали від великих збитків, вирішила здійснити проєкт К. Гартлея щодо облаштування Сулинського гирла двома порівняно дешевими тимчасовими дамбами, що забезпечувало збільшення глибин на барі до 4—5 метрів, тобто давало можливість вільно плавати тодішнім суднам. Варіант цей розглядався і здійснювався як тимчасовий. Однак невдовзі, у 1865 році, ЄДК ухвалило рішення щодо перебудови сулинських дамб у постійні. Та дуже швидко всі пересвідчилися в помилковості такого рішення. Перед дамбами почали створюватися бари, там не встигали вичерпувати ґрунтові наноси. Завантажені судна не могли пройти у Сулинське гирло, їх доводилося частково розвантажувати на ліхтери, а потім, уже в каналі, знову завантажувати. Щоб якось поліпшити становище, на Суліні відтоді не припиняють величезних за обсягом робіт. Рукави спрямовують та поглиблюють, дамби щодали висувають у море — тепер їхні краї на відстані більш як 10 кілометрів від берега. На все це потрібні величезні кошти. Що веде до подорожчання проходів суден через Сулинський канал: нині за один такий прохід треба платити в середньому 2600 доларів США. Теж своєрідний «бар» на шляху судноплавства.

Від Прорви до Бистрого

Утім, звинувачуючи союзне чиновництво в тому, що під час спорудження потужних портів воно не думало про спосіб заходу туди суден, ав-

тор припустився неточності. Думало. І навіть діяло. Повторюючи сулинський варіант — тільки в спотвореному вигляді. В 1957 році у гирлі Прорва було влаштовано проріз, через який судна типу «ріка—море» пішли до Очаківського та Кілійського рукавів і далі вгору по Дунаю. Думали обійтися малими витратами. Та скупий, відомо, платить двічі. Чи й тричі. Так вийшло і з Прорвою. Якщо в перші роки експлуатації тут доводилося виймати, поглиблюючи гирло, по 150—200 тисяч кубометрів ґрунту, то згодом — уже 3,5—4,5 мільйона кубометрів на рік. А це 6—8 мільйонів доларів витрат. І тільки задля того, щоб забезпечити глибину в 4,5 метра, вочевидь недостатню для проходження великотоннажних суден, що прямують до Ренійського порту. Вони, отож, продовжували йти по Суліні чи й зовсім змінювали маршрут. А в 1997 році Прорву, що поглинула десятки мільйонів доларів, було взагалі закрито — в Україні не вистачило коштів на продовження «дослідів» (Прорву спочатку справді замислили як дослідний суднохід).

Від Прорви, отож, відмовилися. Зате з'явився варіант «Рукав Бистрий». Розроблений за дорученням Мінітрансу держпідприємством «Дельта-лоцман». Передбачено, що глибоководний судновий хід проляже через Новостамбульське (Бистре) гирло. За типом і класом він має стати альтернативою Сулинському гирлу, його гідним, гадають розробники, конкурентом. Для функціонування такого суднового ходу передбачено спорудити берегові укріплення, спрямовальну дамбу, напівзагати тощо. Загальна вартість спорудження судноходу — 139 мільйонів гривень.

Цей проєкт, однак, зустрів жорсткий спротив передусім екологів: адже його траса намічена через центр Дунайського біосферного заповідника, що охороняється і вітчизняними законами, і міжнародними угодами, аж до зобов'язань перед ЮНЕСКО. Спорудження суднового ходу, його експлуатація, вважає багато хто, зокрема НАН України, можуть завдати унікальній природі, її флорі та фауні непоправної шкоди. Окрім того, варіант Бистрого, є й такі докази, мало чим різняться від Прорви: тут теж неминучі наноси ґрунтів, барові перешкоди, отже — величезні витрати на ремонтно-поглиблювальні роботи.

Зіткнулися думки

Петро СУВОРОВ, президент ВАТ «Українське Дунайське пароплавання»:
— Коли визначали статус біосферного заповідника, то навіть нам, найбільшому пароплаванню на Дунаї, не повідомляли, що збираються робити в гирлі річки. Там накиннули своєрідний зашморг на всі прохідні канали. Покладемо на стіл дві географічні карти. Румунська сторона звільнила канали від статусу цілковитої заповідності. Наші екологи всю дельту зробили заповідною і обмежили там роботу людей. Жити стало приємно качкам і комарам. А як жити і працювати людині? Як жити регіону? Все має підпорядковуватися народногосподарським інтересам. Слід затвердити техніко-економічне обґрунтування використання дельти ріки. Подивитися, що вона нам дасть сьогодні, на що розраховувати в майбутньому. Скільки з'явиться робочих місць, як зростуть вантажна база, добробут людей, які нові виробничі й гуманітарні контакти

Одеська область, порт Рені.

ПАРОХОДУ, із Дунаю у Чорне море

з'являться. Фахівці «Дельти-лоцман» у своїх розробках спираються на наукову обґрунтованість та послідовну аргументацію, до їх думки слід прислухатися.

Борис ПАТОН, президент Національної академії наук України:

— На жаль, Міністерство транспорту України представило лише один вузьковидомчий варіант проекту будівництва глибоководного суднохідного шляху Дунай — Чорне море через абсолютну заповідну зону (гирло Бистре) Дунайського біосферного заповідника ЮНЕСКО, переконуючи, що це найбільш економічно ефективний варіант. Однак, розглядаючи цей варіант, фахівці засвідчили, що в ньому немає економічних, екологічних, правових і міжнародних аспектів обґрунтування... На превеликий жаль, немає також обґрунтованих соціальних аспектів...

В обхід заповідника і барів

Проект, альтернативний запропонованому Мінтрансом (ДП «Дельта-лоцман»), розробила ПКФ «Проектгидробуд» (Одеса). Схоже, фахівці цього колективу тільки й дійшли певних висновків з історії довготривалого освоєння Дунаю під судноплавання. Згадали висновки технічної комісії щодо проектів інженера К. Гартля, врахували уроки експлуатації Сулинського каналу, на «допомогу» якому чи й з огляду на його безперспективність та надмірну витратність Румунія проклала ще кілька судноплавних каналів, що

Одеська область, Вилкове.

зв'язують її порти з Дунаєм поза його дельтою. Скористалися й давніми розробками одеського інженера Петра Чеховича, який ще в 1901—1902 роках детально дослідив Дунай від Кілії до впадання в море і запропонував проект шлюзованого каналу з Соломонова (Степового) рукава в Жебріанську бухту Чорного моря. Канал «Проектгидробуд», за задумом, має пройти теж вище міста Вилкового, від того ж рукава до тієї ж бухти. Його траса проляже в буферній зоні ДБЗ, де дозволено господарську діяльність, і поза активно змінюваною частиною дельти. Останнє, а також наявність шлюзів, якими регулюватиметься водостік, усунуть загрозу створення барових перешкод. Канал протяжністю 9,1 кілометра справді буде здатний конкурувати з Сулинським каналом (довжина 75 кілометрів): він забезпечить проходження 12500 і навіть більше суден за рік, зокрема, й великої тоннажності, до того ж — цілодобово (на Суліні — тільки вдень). Будівництво каналу на стабільній ділянці ріки й по піщаних ґрунтах забезпечує довговічність споруди, можливість підведення до неї комунікацій, залізничних та автомобільних шляхів. З'являється також можливість перенесення порту Усть-Дунайськ на материкову частку дельти, що забезпечить його подальший розвиток, а не занепад чи й повну ліквідацію, до чого йдеться.

Усе сказане вище —

викладки проєктантів та експертів.

Зіткнулися думки Євген КНЯЗЄВ, головний гідротехнік УДП:

— Варіант будівництва шлюзованого каналу, запропонований ПКФ «Проектгидробуд», давно відомий. Реально його можна буде здійснити, мабуть, у віддаленому майбутньому, оскільки йдеться про величезні і складні в технічному аспекті обсяги робіт вартістю понад 100 мільйонів доларів США з термінами будівництва не менш як 8—10 років.

Вілемир ЗИЗАК, директор ПКФ «Проектгидробуд»:

— Вартість пропонованого нами проекту — від досліджень до повного облаштування каналу — близько 60 мільйонів доларів. За нашими розрахунками. Дехто твердить, що й це величезна сума. Та вона в сорок разів менша вартості каналів, прокладених Румунією від Дунаю до портів Констанца і Новодарі, а вони ж окупилися. Розрахунковий термін окупності пропонованого нами об'єкта — чотири роки, після чого рівень тарифів може бути знижено десь утричі-вчетверо проти тих, що діють на Сулинському каналі. Конкурентоспроможність незаперечна. А термін спорудження цілком прийнятний — чотири-п'ять років.

Де золота середина?

Може бути, її визначить, нарешті, створена при Кабінеті Міністрів міжвідомча робоча група, покликана обрати компромісний варіант. І що швидше — то краще. Бо втратили вже надто багато, а втратимо ще більше. Досить сказати, що коли Румунія стала повноправним учасником 7-го міжнародного транспортного коридору, який проходить Дунаєм, й має від того чималий зиск, який дедалі зростатиме, то участь України в ньому сьогодні серйозно навіть не розглядається. Відсутність глибоководного судноплавного каналу з дельти Дунаю в Чорне море веде до економічної і соціальної деградації всього українського Придунав'я. Вихід у Чорне море потрібний і цьому регіонові, і нашій країні — мов повітря. То який же з варіантів прийнятніший? Коли його буде реалізовано?

На ці запитання, варто повторити, мають дати відповідь фахівці. З тієї самої міжвідомчої робочої групи при Кабміні, певно. Та автор — не фахівець, вислухавши десятки компетентних думок, наслідуються дійти й власних висновків щодо вибору золотої середини. Хоча й усвідомлює, що не уникне напа-

док обох альтернативних сторін. І все-таки...

Зважаючи на те, що вантажопотоки дедалі більше обминають наші порти, що Українське Дунайське пароплавство зазнає величезних збитків, що десятки тисяч людей не мають змоги забезпечити себе роботою й більш-менш сталими заробітками, треба якнайшвидше споруджувати суднохід по гирлу... Бистрому. А як же екологія, заповідник? А так само, як і в Румунії, як у гирлах, приміром, рік Міссісіпі, Темзи чи Рейну, де величезні порти, інтенсивне судноплавання мирно співіснують з національними заповідниками та природоохоронними угіддями. Там просто знайшли спосіб мінімізувати негативний вплив виробництв на природу. То маємо зробити це й ми. До того ж автор не за варіант гирла Бистрого загалом, а лише за першу його чергу — за дослідно-експлуатаційний проріз у баровій частині входу до Бистрого максимальною протяжністю до 3,5 кілометра. Глибини, які гарантують тут розробники «Дельти-лоцман» (5,5—5,85 метра), дадуть змогу пропускати значну частку флоту (хоча й не весь, судна з більшою осадкою муситимуть і далі користуватися Сулинським гирлом) й відновити транзитний судновий хід, оживити роботу пароплавства і портів. Можливо, й на не досить тривалий термін, все залежатиме від того, як поводитиметься Дунай. Та вичинка, цілком імовірно, може бути варта шкурки. Тобто вартість такого прорізу близько 15 мільйонів гривень, а зиск може бути куди більший. Ось де які попередні підрахунки: щорічна економія лише на відмінності між вітчизняними й зарубіжними тарифами за користування судновим ходом — не менш як один мільйон доларів, збільшення вантажообороту українських портів — до 2 мільйонів тонн, створення більш як чотирьох тисяч додаткових робочих місць.

Зіткнулися думки Сергій ГРИНЕВЕЦЬКИЙ, голова Одеської облдержадміністрації:

— Канал через Бистре потрібний для розв'язання назрілих соціальних, економічних та геополітичних проблем Придунав'я, де на 700 тисяч населення найвища його щільність, де норма земельних наділів під час розпаювання становить лише 2,5 гектара (по області — 5), де найвищий рівень безробіття (6 відсотків за середнього показни-

Одеська область, місто Рені. Морський порт.

ка по області 1,3—1,6 відсотка).

Олександр ВОЛОШКЕВИЧ, директор Дунайського біосферного заповідника:

— Керівництво заповідника не менше, ніж чиновники Мінтрансу, стурбоване відновленням судноплавства на Дунаї. Судноплавний канал потрібний. Питання в тім, який він буде, де і яким чином створюватиметься. Дельта в українській частині дуже молода. Її вік — 250—300 років, вона ще формується. Рухави і протоки постійно змінюються. Тому проекти типу «Гирло Бистре» приречені на провал. Є ще й правовий бік питання: Україна підписала низку міжнародних документів, що гарантують безпечне існування мережі біосферних заповідників.

Тут варто, щоправда, зазначити: й оцього «усіченому» варіантові його критики протиставляють альтернативу. Вони кажуть: краще за ті самі гроші реконструювати вже наявний з'єднувальний канал порту Усть-Дунайськ і користуватися його послугами. Може, й так, не беруся судити. Нехай це вирішують, знову-таки, фахівці.

Важливіше інше: щоб ці варіанти не стали основними, а лише тимчасовими. А основним — саме шлюзований канал, запропонований «Проектгидробудом». Поки працюватиме якийсь із тимчасових — споруджувати основний.

Чую голос опонентів: — Так це ж іще, по су-

ті, не проект, лише позиції — немає техніко-економічного, екологічного обґрунтувань.

А чому? Чому на здійснення ще не затвердженого проекту «Дельта-лоцман» в бюджеті нинішнього року вже й кошти в сумі 27 мільйонів гривень закладено, а «Проектгидробуд» навіть на проведення геолого-дослідницької роботи нічого не дали? Звідки ж тоді з'являється оті обґрунтування? Вочевидь упереджене ставлення до немилого Мінтрансові варіанта.

І знову голос: — Ну а де непосильну нині для країни суму грошей на отой шлюзований канал узяти?

Уже нагадували, що скупий платить двічі чи й тричі, що сусідка Румунія витрачає на канали вдсятеро більше, але і в сотні разів більший зиск від їхньої експлуатації має. На додачу — твердження Вілемира Зизака:

— Де взяти гроші на будівництво? В нас були потенційні приватні інвестори. Було навіть укладено угоду з портом Усть-Дунайськ на реконструкцію з'єднувального каналу. Та Міністерство транспорту «зарубало» цю ініціативу. Були інші інвестори. Можна оформити концесію. Варіантів чимало. Зокрема, й за участі у будівництві держави. Головне, щоб проблему було розв'язано.

І знову повторімося: якнайшвидше!

Георгій ВОРОТНОК.
Одеса—Рені—Ізмаїл—Кілія—Вилкове.
Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

То чи потрібна санація?

(Початок на 1-й стор.).

Юрій ЄХАНУРОВ,
народний депутат
України:

— Кредитори мають визначити, що буде краще для заводу: санація чи банкрутство. Якщо комітет кредиторів ухвалив відповідне рішення, представники таких компаній, як «Агрокомплекс», мають виконувати його, а не оскаржувати. В даному разі важливо, що ТНК бере на себе погашення боргів. Інколи буває, що під час процедури санації держава змушена повертати борги підприємств, оплачуючи у такий спосіб недбалу роботу попереднього менеджмента. З «ЛИНОСом» — інша ситуація. Законодавчим шляхом треба врегулювати проблему санації цього підприємства так, щоб ТНК змогла нормально її провести.

Степан ГАВРИШ,
народний депутат
України:

— Підприємства на кшталт Лисичанського НПЗ належать до системи національних інтересів, системи економічної безпеки України. Будь-які коливання довкола таких об'єктів, не кажучи вже про процедуру банкрутства, — це підірив української економіки, дестабілізація в суспільстві, удар по соціальних програмах. Тому Україні аж ніяк не вигідно не лише банкрутство таких підприємств, їй не вигідні будь-які фінансові чи менеджерські проблеми навколо них, їй не вигідні дії кредиторів цих підприємств. Якщо вони дестабілізують їхню роботу. НПЗ наповнюють Україну нафтопродуктами, тому наполягати на їх банкрутстві, виступати проти їх санації — антидержавна позиція.

Віктор ЮЩЕНКО,
народний депутат
України:

— На сьогодні процедура банкрутства недостатньо врегульована

чинним законодавством: під час санації слабо захищені права колективу, кредиторів, інтереси інвестора. Висновок один — закон потрібно змінювати. Крім того, треба забезпечити виконання цього законодавства чисто, без маніпуляцій.

Стосовно відносин «Агрокомплексу» та «ЛИНОСу» — то це приклад того, коли кредитор намагається довести до банкрутства завод з метою захоплення власності. Такі випадки досить поширені. Ми бачимо юридичну атаку кредитора, який, скориставшись з недосконалості законодавства, намагається розв'язати питання

не на користь інтересів колективу підприємства.

Віталій СТРУКОВ,
голова Агентства з
питань банкрутства
Міністерства економіки
України:

— Я вважаю, що підприємствам потрібно відновлювати платоспроможність або проходити процедуру санації у всіх випадках, коли це можливо. Нам відома ситуація на «ЛИНОСі». Можу сказати, що дії «Агрокомплексу» не виправдані. Як мені відомо, цей кредитор збирається збанкрутити завод, незважаючи на те, що є інвестор, який погоджується віддати йому борг. Це неконструктивна позиція.

Олександр ТКАЧЕНКО,
народний депутат
України:

— Змінювати законодавство про банкрутство потрібно обов'язково. Цим законом користуються нечесні підприємці, щоб прибирати до рук заводи. Досить того, що весь аграрно-промисловий комплекс України довели до банкрутства і передили за копійки у власність бізнес-структур. Мало того, я вважаю, що підприємства, котрі бізнесмени, на кшталт представників «Агрокомплексу», захопили через банкрутство, треба націоналізувати і повернути в державну власність.

Борис РАЙКОВ,
народний депутат
України:

— Нині часто користуються банкрутством для того, щоб заволодіти підприємством. Так само вчинив і «Агрокомплекс». Президент України критикував таку практику, і подібних випадків не повинно бути. Треба розібратися, чому підприємство хочуть збанкрутити, дізнатися про позицію трудового колективу, і лише після цього вирішувати, яку, власне, процедуру проводити краще. Але з урахуванням думки трудового колективу, а не окремо взятого кредитора. Головне, щоб люди, які працюють на заводі, отримували зарплату, а підприємство стабільно працювало. Санація краще, ніж банкрутство, і тому в питанні фінансового оздоровлення «ЛИНОСу» я схвалюю позицію «ТНК-Україна».

Віктор ТИХОНОВ,
голова Луганської
обласної ради народних
депутатів:

— Санація — єдино законний спосіб не лише зберегти завод, а й забезпечити його подальший розвиток. Нині Лисичанський НПЗ — це, по суті, великий будівельний майданчик, підприємство розвивається, оживає. Ми, звісно, не підтримуємо витівок «Агрокомплексу». Ще б півроку, і такі, як Галкін, господарюючи на НПЗ, нічого не залишили б від заводу,

пустивши його під бульдозер, на металобрухт.

Василь ЮРЧИШИН,
експерт Агентства
гуманітарних технологій:

— Процедура санації в Україні хоча й не так часто, але може працювати. ТНК пішла на санацію «ЛИНОСу», погодилася стати інвестором, і це свідчить про те, що ця компанія справді переймається стабільною роботою ВАТ «ЛИНОС», його фінансовим оздоровленням і подальшою долею. Адже із 15 тисяч справ про банкрутство, які було порушено в Україні ос-

таннями роками, санацію провели не більш як 20 інвесторів. Головне, щоб кредитори «не наслідали» з незаконними претензіями. Важливо також забезпечити неухильне виконання всіх вимог щодо санації. Якщо їх буде витримано і процедура санації вдасться, це буде прецедентом успішного виведення з кризи підприємства, на противагу застосовуваним схемам тінювого переділу власності.

Андрій КОНДРАТЕНКО,
оператор другого цеху,
представник цехового
комітету ВАТ
«ЛИНОС»:

Збанкрутити «ЛИНОС» означає закрити підприємство, розпустити людей, розпродати майно, а завод життєздатний лише за його цілісності. Нині він годує не тільки місто і область, податки надходять і до державного бюджету.

Володимир ДЕМЬОХІН,
народний депутат
України:

— Банкрутство чи санація — як хірургічна операція, але без болю не вилікуєш. Тому під час їх проведення потрібно насамперед враховувати інтереси заводу, колективу підприємства і не звертати уваги на випадки окремих кредиторів. Інакше можна залишити без засобів до існування десятки тисяч

людей. У проекті, що його підготовлено до розгляду нашим комітетом, запропоновано подати чіткіше визначення конкурсних кредиторів, визначити перелік наданих їм прав, докладно окреслити механізм їх реалізації розпорядником майна в процедурі провадження справи про банкрутство, визначити можливість накладання арешту на майно боржника тощо. Якщо закон нормально працюватиме, деяким кредиторам доведеться відмовитися від частини своїх зазіхань.

Євгенія АХТИРА,
експерт Центру
перспективних
досліджень:

— Санація — протиположна процедурі продажу підприємства. У випадку з «ЛИНОСом» усе зрозуміло: є інвестор в особі ТНК, який намагається фінансово оздоровити підприємство, і є кредитор, який хоче розпродати завод з молотка і сам якомога дешевше його придбати. Це дещо спрощено, зате правильно. В усьому цивілізованому світі віддають перевагу санації. Приміром, у США реструктуризація за главою 11 (так називають санацію) — єдиний

можливий шлях виведення підприємства із кризи. 2001 року в такий спосіб там оздоровлено до п'яти тисяч підприємств. А в нас поки що віддають перевагу не цивілізованим методам бізнесу, а так званій прихвизації, коли завод за домовленістю з керівництвом заганяють у неймовірні борги, а потім за безцінь передають у власність аферистам-підприємцям.

Юлія ТИМОШЕНКО,
народний депутат
України:

— Безперечно, закон про банкрутство потрібно негайно міняти. Ми маємо визначитися: або проводимо приватизацію,

або банкрутство, бо друге часто підмінює перше. В разі приватизації держава піклується, щоб підприємство, яке вона продала на аукціоні за пристойну ціну, фінансово оздоровили. А процедура банкрутства знецінює державну власність, призводить до тінювих схем. Банкрутство проводять через підкуп, крадіжки, корупцію. На відміну від приватизації та санації, які спрямовані на пошук стратегічних інвесторів.

Павло ЛАДАРІЯ,
керуючий санацією ВАТ
«ЛИНОС»:

— Численні позовні заяви такого кредитора, як ЗАТ «НПО «Агрокомплекс», пояснюються, на мою думку, зривом якихось планів, що їх мало, очевидно, керівництво ЗАТ «НПО «Агрокомплекс» у період безпосередньої участі в комітеті кредиторів. До речі, в період діяльності комітету кредиторів під керівництвом представників «Агрокомплексу» НПЗ практично простояв і нарощував борги.

Олег САЛМІН,
народний депутат
України:

— Для проведення санації потрібні дві умови: живі гроші та інвестор, готовий спрямувати кошти на відновлення підприємства. Знайти інвестора на санацію нині дуже важко, держава для цього не має фінансових ресур-

сів. Там, де її провадить держава, це робиться ривками. А санацію ривками здійснювати не можна: або вона є, або її немає. Тому, зрозуміло, приватний інвестор краще, ніж держава. Ситуація з «ЛИНОСом» в цьому сенсі достатньо благополучна — там є реальний інвестор. Кредитори, звичайно, мають право вимагати розрахунку. Інше питання, наскільки кредитори хочуть цього розрахунку. Адже є випадки, коли кредитори не бажають санації, а хочуть банкрутства для захоплення підприємства. Це нечесний шлях. Хочеш отримати підприємство — бери участь у приватизації, а не веди «підкилимні» ігри.

Леонід КРАВЧУК,
народний депутат
України:

— Є практика, коли підприємства цілеспрямовано доводять до банкрутства, щоб заволодіти ними. Для цього використовують дії партнерів, які допомагають поставити завод у тяжке становище. Потім об'єкт приватизують за безцінь. І таких прикладів сотні. Законодавство про банкрутство ухвалювали досить давно, коли ми лише розпочинали приватизацію дрібних і середніх підприємств, але ж нині продають величезні промислові велети. Звичайно, за таких умов за-

кон про банкрутство треба доповнювати.

Павло КУШНІР,
аналітик компанії UFG:

— Процедура банкрутства, на проведенні якої наполягають деякі кредитори «ЛИНОСу», — це по суті захоплення чужої власності. Тобто процедуру банкрутства застосовують не з економічною, а з політичною метою. А ТНК, навпаки, застосовує процедуру санації тільки з економічних міркувань, а саме для виведення заводу з кризи.

Володимир НОВИКОВ,
заступник голови
профспілкового комітету
ВАТ «ЛИНОС»:

— Усі претензії, які «Агрокомплекс» уже давно пред'являє підприємству, а з недавнього часу й «ТНК», дуже роздуті. Колектив і «ТНК-Україна» стали заручниками політики та обставин минулих років. Претендуючи на поділ підприємства, «Агрокомплекс» претендує на його знищення. Тому претензії кредитора інакше як економічною диверсією у масштабі держави не назвеш.

Інтерв'ю провів
В'ячеслав КОВАЛЬОВ.

Анатолій Устенко: «Я мрію про сорочку!»

ЛЮДИНА І РИНОК

З генеральним директором швей-ної холдингової компанії «Український одяг» **Анатолієм УСТЕНКОМ** хотілося поговорити ще відтоді, як мого доброго прия-теля, офіцера МВС, підвищили у званні. Того самого дня він вихва-лявся новенькими, з вишуканим тканим плетінням, погонами. Я сказав йому, що виробляли їх на стрічкоткацькій фабриці холдингу Устенка, який є структурною одиницею корпорації «Текстиль України». А він підказав мені те-му розмови з Устенком.

Осінній марафон

— Анатолію Степанови-чу, образно кажучи, погони ви випускаєте погонними метрами на державне за-мовлення?

— Це справді так. Восе-ни проходять тендери се-ред підприємств галузі на пошиття форменого та па-радного одягу. Для підпри-ємств легкої промисловості це свого роду осінній мара-фон. І, як правило, ми не маємо рівних серед вироб-ників погонів і краваток. Можу вас запевнити, вони — кращі в СНД, про що свідчать замовлення з Уз-бекистану та інших країн Середньої Азії. Це п'ять мільйонів товарної продук-ції на рік, для особового складу МВС або Збройних Сил. До речі, митники но-сять погони гіршої якості, не нашого виробництва. А залізничники нещодавно зважилися на дуже при-стойне замовлення.

— Швейні підприємства вашого холдингу розташо-вані в Умані, Коростені, Черкасах, Сімферополі, ін-ших містах. Яка мета їх об'єднання у профільний холдинг?

— По-перше, ми праг-немо наблизити вироб-ництво до замовника в рамках державного замов-лення. Хіба це погано, ко-ли той, хто шие тобі уні-форму, поряд? Погодьте-ся, мода не вічна навіть серед військовослужбов-ців. А по-друге, є вельми розумна думка — закрити асортимент верхнього одя-гу (від погонів до шинелі чи бушлата) завдяки тек-стилю і тканинам власного виробництва. Не бачу ні-чого такого, чого ми не в змозі подолати для того, щоб дати роботу всім — текстильникам, перероб-никам, швейникам... Чи знаєте ви, що у Вінниці шиють костюми, які за-

любки купують німці? А чому? Бо якість — краща, ніж у Гонконгу чи Китаї. І собівартість українського костюма на порядок ниж-ча, ніж деінде. То що зава-жає нам працювати на свій ринок?

Конкурентам уже тісно

— Мабуть, китайський та турецький трикотаж, ру-

мунська акрилова пряжа та інший импорт...

— Це ненадовго. Так було, поки наші підприєм-ства стояли. Але текстиль-на фабрика в Дубровиці, що на Рівненщині, вже працює не з іспанською пряжею, а з українською. На Харківському ЗАТ «Ковровий комбінат «ЕПОС» уже встановлено сучасне продуктивне ус-таткування для виробниц-тва текстильної пряжі, і

невдовзі імпортному акри-лу доведеться потіснитися на нашому ринку.

— Про харківський «ЕПОС» говорять у підне-сених тонах навіть у мініс-терствах, де по його кили-мах навіть боязно ходити.

— Авжеж. Цей комбінат — найбільше і єдине під-приємство в Україні, яке виробляє жакардові кили-мові вироби. Вони мають дуже високий попит на внутрішньому ринку. Уя-віть, 1600 тисяч квадрат-них метрів екологічно чист-их килимів, які можна назвати маленькими вит-ворами мистецтва!

— Однак рентабельність виробництва на харківсько-му комбінаті, здається, не сягає й десяти відсотків, чому так?

— Усе просто. Ми поки що вимушені тримати конкурентні ціни на свій товар, щоб вижити. Про це згадуєш уже на кордоні, коли за сировину, яку ти

дукція цього року одержала високу оцінку на виставці в Ганновері. Я знаю, що й президент корпорації Гри-горій Нікітенко відає пе-ревагу костюмам вітчизня-ного виробництва.

— Робота — це головне. До того ж, майте на увазі, на кожному з наших під-приємств зайнято в серед-ньому по 250 працівників, здебільшого майстрів своєї справи, спеціалістів, які за кваліфікацією нічим не поступаються західним текстильникам і швейни-кам.

— Анатолію Степанови-чу, чи не занадто упередже-но ви ставитеся до зарубіж-них інвесторів?

— Того, хто допомагає нам на ділі, а не на словах, ми вітаємо. Але гіркий дос-від — найкорисніший. Не-щодавно до мене звертався по роботу колишній техно-лог швейної фабрики імені Смирнова-Ласточкина, що на Подолі. З'ясувалося, що ця фабрика прогоріла саме з ласки зарубіжного інве-стора. Спочатку, як годить-ся, були давальницькі схе-ми, потім — борги і скупів-ля акцій у працівників фабрики, а закінчилося все закриттям виробництва. Мовою капіталістів — ло-каутом. Кажуть, тепер за-мість робочих місць і кон-курентоспроможної про-дукції — бізнес-центр... Наші люди рішуче проти таких «інвестицій».

— Я чув від одного уря-довця, що легка промисло-вість уже здатна розвивати-ся, завдяки зростанню по-питу на її продукцію. Чесно скажу, не повірив...

— Наш ринок, на відмі-ну, скажімо, від продо-вольчого, ще гостро пот-ребує інвестиційного капі-талу. Але те, що він уже розкручується, — факт. Йому б ще трішки уваги з боку держави! Скажімо, митні збори за сировину можуть бути помірніші. Знизити податковий прес на підприємства легкої промисловості, які зорієн-товані сьогодні на внут-рішній ринок, можна ба-гатьма способами. Це на користь людям.

— А про що ви мрієте?

— Не повірите. Про со-рочку. Якби в нашій кор-порації було підприємство на кшталт АТЗТ «Каш-тан», яке шило б добротну формену сорочку, ми мо-гли б одягнути і воїна, і митника, і міліціонера, і залізничника...

Записав Сергій ВЛАД.

ТОЧКА ВІДЛІКУ

45 років тому запущено перший у світі штучний супутник Землі

4 жовтня 1957 року було виведено на орбіту перший штучний супутник Землі й тим самим за-початковано космічну еру в історії людства. Запу-щений з космодрому Байконур супутник мав фор-му кулі діаметром 58 сантиметрів і важив 83,6 кі-лограма. Він перебував на орбіті 92 дні, налітавши загалом близько 60 млн. кілометрів. З допомогою двох радіопередавачів супутник безперервно пере-давав найпростіші сигнали «бі-біп», які приймали радіоаматори різних країн.

Цій, без сумніву, епохальній події, передувала багаторічна підготовча робота. Космічні проекти були в багатьох країнах, але найбільше уваги ще в період Другої світової війни їм приділяли Німеч-чина, США та СРСР. Після перемоги антигітле-рівської коаліції основними конкурентами в цій галузі залишилися американці та росіяни. В СРСР першу спробу поставити питання про створення ШСЗ було зроблено в грудні 1953 р. під час підго-товки проекту постанови Радміну щодо міжконтинентальної балістичної ракети Р-7. Пропонувало-ся: «Організувати в НДІ-88 науково-дослідний від-діл для розробки проблемних завдань у сфері польоту на висотах 500 і більше км, а також роз-робки питань, пов'язаних зі створенням штучного супутника Землі та вивченням міжпланетного простору».

Дослідження в цьому напрямі мали «закласти основу для практичного здійснення завдання створення штучних супутників Землі й у подаль-шому розв'язанні проблеми міжпланетних спо-лучень».

Такі амбіційні плани мали досить істотну осно-ву. Вже на цьому етапі група під керівництвом академіка Михайла Тихонравова провела різнома-нітні попередні дослідження, аж до оцінки вартос-ті майбутніх робіт зі створення ШСЗ. Спочатку йшлося про створення супутника вагою 1100—1400 кг.

У травні 1954 р. Сергій Корольов звернувся до уряду з пропозицією про розробку ШСЗ і надіслав доповідний записку «Про штучний супутник Зем-лі», підготовлений Тихонравовим. До липня 1956 р. був готовий ескізний проект. Як носія було вирі-шено використати модифікацію бойової ракети Р-7, яку називали «сімкою». Дітище Корольова було таке вдале, що повною мірою можна застосувати визначення «перша»: саме Р-7 вивела на орбіту перший штучний супутник Землі. А Юрій Гагарін з допомогою наступної її моделі 12 квітня 1961 ро-ку здійснив перший в історії людства космічний політ.

Паралельно в Сполучених Штатах велася не менш інтенсивна підготовка до запуску свого су-путника. Найвідоміший — проект під назвою «Авангард». Американський супутник був кулепо-дібним контейнером діаметром 50 см і вагою близько 10 кг. У вересні 1956 р. США зробили невдалу спробу запуску на базі Патрик у штаті Флорида триступінчастої ракети з супутником і готувалися найближчими місяцями до нових спроб, прагнучи будь що домогтися пріоритету. Не останню роль у космічній гонці, звісно, відіг-равали політичні інтереси.

Американський авіаційний журнал «Американ евіейшен» писав: «Запуск супутника Радянським Союзом був не тільки великим науковим досяг-ненням, а й однією з найбільших подій в історії усього світу». В подальшому в громадській думці військово-політичні аспекти відтіснили на задній план наукове значення запуску штучних супутни-ків.

За сорок п'ять років понад 5100 штучних супу-тників Землі та космічних кораблів було запущено на навколосемні і міжпланетні орбіти з півтора де-сятка космодромів світу, 50 відсотків із них — піс-ля 1980 року. Нині на навколосемній орбіті й у да-лекому космосі перебуває приблизно 600—610 ді-ючих космічних апаратів.

На знімку: ракета Р-7 перед стартом першого штучного супутника.

Олег ДЕНИСОВ.

Будьмо рішучими в розбудові держави

АКЦІЇ

Федерація профспілок Хмельницької області зверну-лася до профспілкових організацій регіону та його мешканців із закликом бути рішучими в розбудові своєї держави.

У зверненні, зокрема, зазначається, що проф-спілки з розумінням сприйняли визначені Президентом України як пріоритетні завдання ви-рішення нагальних соці-альних проблем. Разом з тим у зверненні наголо-шується на необхідності зробити все, щоб добрі наміри владних структур

не залишилися черговою декларацією.

Ця профспілкова структура підтримує дієві заходи, спрямовані на подолання бідності, а та-кож застерігає органи за-конодавчої та виконавчої влади від необережних кроків під час адмініс-тративно-територіальної реформи.

— Попередній досвід укрупнення районів свід-чить, що під час таких реформ люди ще більше віддаляються від влади, управління територіями погіршується, колишні райцентри і райони зане-падають, а чиновницька рать зростає, — зазначе-но в листі, підписаному головою Федерації проф-спілок області Г. Харь-ковським.

— Простих людей ма-ло цікавить, яка буде держава: президентсько-парламентська чи парла-ментсько-президентська,

— підкреслюють активіс-ти профспілки. — Голов-не, щоб була суверенна і незалежна, демократич-на, соціальна і правова, в якій усі мали б можли-вість заробляти собі на життя працею, а право на вчасне одержання вина-городи за працю захища-лося законом, щоб мо-лодь мала майбутнє, а ве-терани — забезпечену старість.

Саме до розбудови та-кої держави закликає у своєму зверненні Феде-рація профспілок Хмель-ницької області.

Ф у т б о л.
Ліга чемпіонів. Перший раунд. 3-й тур. 2 жовтня.

Група А. ПСВ (Нідерланди) — «Боруссія» (Німеччина, Дортмунд). 1:3. «Осер» (Франція) — «Арсенал» (Англія). 0:1. «Арсенал» — 9 очок, «Боруссія» — 6, «Осер», ПСВ — по 1.

Група В. «Ліверпуль» (Англія) — «Спартак» (Росія). 5:0. «Валенсія» (Іспанія) — «Базель» (Швейцарія). 6:2. «Валенсія» — 9, «Ліверпуль», «Базель» — по 4, «Спартак» — 0.

Група С. АЕК (Греція) — «Реал» (Іспанія, Мадрид). 3:3. «Генк» (Бельгія) — «Рома» (Італія). 0:1.

«Реал» — 7, «Рома» — 4, АЕК — 3, «Генк» — 1.

Група D. «Інтер» (Італія) — «Ліон» (Франція). 1:2. «Русенборг» (Норвегія) — «Аякс» (Нідерланди). 0:0.

«Ліон» — 6, «Інтер», «Аякс» — по 4, «Русенборг» — 2.

Отже, учасники головного клубного турніру континенту перетнули символічний «екватор». Тепер вони перекладаються на виступи в національних чемпіонатах. А найкращі з них у складах своїх збірних поведуть боротьбу за путівки на фінальну частину Євро-2004. До речі, збірна України 12 і 16 жовтня зіграє відповідно з командами Греції (вдома) і Північної Ірландії (в гостях).

А ми з вами ще переживаємо події, котрі варіювалися у бурхливому казані (у перекладі українською назва стадіону «Де Кейп») в Роттердамі минулої середи, де побував спеціальний кореспондент «Голосу України».

Група Е. «Фейєноорд» (Нідерланди, Роттердам) — «Динамо» (Україна, Київ). 0:0.

«Фейєноорд»: Зу-теб'єр, Ржаса, Босвелът,

ван Хойндонк, Оно, Пауве, Буфел (Калу, 66), де Хан, Емертон, Сонг, Пардо (Лувенс, 55).

«Динамо»: Рева, Хацкевич (Леко, 63) Мелашенко, Чернат (Ренкон, 84), Пеев, Гусін, Шацьких, Гіоане, Боднар, Несмачний, Гавранчич.

Попереджено: ван Хойндонка, 28, Гавранчича, 29.

Арбітр — Том Хеннінг (Норвегія).

1 жовтня. Роттердам. 18 градусів. Стадіон «Де Кейп». 52 000 глядачів.

	В	Н	П	М	О
Ювентус	2	1	0	8	—1 7
Фейєноорд	1	2	0	2	—1 5
Динамо	1	1	1	2	—5 4
Ньюкасл	0	0	3	0	—5 0

Те, що футбол у Роттердамі — майже 600-тисячному місті (найбільший у світі порт) у дельті повноводої річки Маас, як і у всіх Нідерландах, — велике свято — переконувалися шок-року. На місцевий краєсень-стадіон вболівальники прийшли ще задовго до початку і влаштували справжній концерт. Одних лише пісень про їхній улюблений клуб, котрі виконували відомі співаки-професіонали, ми нарахували з півдесятка. Бадьора і приємна музика налаштувала загал на бойовий настрій, додавала наснаги.

Великим знавцем гри виявився також гід нашого репортерської команди Ерік — великий прихильник «Фейєноорда». А от його дружина, як з'ясувалося, віддає серце ... київському «Динамо». Річ у тім, що Марина — українка, родом з Миргорода.

Слава Богу, мир у цій добропорядній і дружній родині того вечора зберігся. Адже все завершилося нічиєю. Однак миру на полі аж ніяк не спостерігалось. Втім, більшість із вас дивилася телетрансля-

цію цього поєдинку. Тому, либонь, не варто переповідати його хронологію. Наголошу тільки на тому, що в першому таймі гості майже весь час дбали про оборону і робили свою справу досить упевнено. Зокрема, **Горан Гавранчич** не дав продемонструвати талант головній ударній силі господарів — П'єрові ван Хойндонку.

— Ми зіграли добре, — сказав після зустрічі Горан. — 3 перших хвилин намагалися пресингувати і таки досягли мети — виснажили суперника. Завдяки цьому після перерви отримали можливість для контратак. Та вже на останніх хвилинах першого тайму господарі важко дихали. Стосовно мого персонального двобою з ван Хойндонком, то, не приховую, що спеціально налаштувався на гру проти нього. Взагалі мені до душі грати проти високих на зріст, міцної статури опонентів. Головне було — не порушувати правил поблизу свого карного майданчика...

Ще на 12-й хвилині кияни могли відкрити рахунок, коли **Георгі Пеев** несподівано пробив головою і м'яч влучив у хрестовину.

— Якщо чесно, то був не удар по воротах. Я робив передачу, розраховуючи, що хтось зіграє на випередження. Хоча і без чиеїсь допомоги м'яч міг влетіти у «дев'ятку».

Звичайно, кілька моментів мали також футболісти «Фейєноорда». Особливо небезпечно виконував штрафні ван Хойндонк. Розігрався після перерви капітан господарів Пауль Босвелът. Однак щоразу відмінно діяв Віталій Рева.

На моє прохання **Олексій Михайличенко** дав оцінку грі воротаря:

— Ніхто не заперечуватиме, що Віталій провів матч на хорошому рівні. Спрацювали його головні козири — простота, надійність, пильність...

А під завісу поєдинку ближче до успіху були динамівці. Бразилець Діого Ренкон, котрий вийшов на заміну, увір-

мо радіти, що заробили очко. Адже і «Динамо» могло відзначитися. До того ж суддя не признав пенальті в наші ворота. Отже, ми могли і програти.

Я запитав пана ван Марвійка, як його команда збирається грати в Києві 23 жовтня, у матчі, котрий значитиме дуже багато для обох команд?

— Поки що про це не

що динамівці не тільки витримали темп, а й провели кілька гострих контратак. Та й наші моменти, вважаю, були гостріші за нідерландські. Взагалі цей матч — чудовий урок для наших гравців. Схоже, вони зрозуміли, що, коли вони згуртовані, коли одне ціле, то їх дуже важко обіграти.

Президент динамівського клубу **Ігор Суркіс**, з яким спілкувалися наступного ранку перед відльотом додому, висловив задоволення виступом своїх футболістів.

— Це була гра насамперед на результат, — прокоментував він. — Мене особисто хвилював тільки один момент: як колектив після болючої поразки (0:5) знайде сили зібратися й довести, що він — команда під гордою назвою «Динамо» (Київ). Ви-

сокою цього разу була ціна навіть очка. Ми не прогали і тепер прийматимемо «Фейєноорд» — нашого основного суперника — на своєму полі. В тому матчі багато що вирішиться. Дуже сподіваюся побачити 23 жовтня всіх об'єднаних до купи — уболівальників, команду і журналістів. Тоді неодмінно поборемо конкурента. Завдання в «Динамо» незмінне — йти до другого етапу Ліги чемпіонів!

Президент клубу повідомив також, що триває пошук забивного форварда.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Роттердам—Київ.
На знімку: з м'ячем Горан Гавранчич.

Дякуємо ФК «Динамо» (Київ) за допомогу у підготовці цього репортажу.

Фото Володимира ТИМЧЕНКА.

вався з м'ячем до карного майданчика господарів, і там його руками й ногами завалив де Хан. Але свисток арбітра Хеннінга мовчав. Хоча через якусь годину після роттердамської зустрічі телеканали багатьох країн прокручували цей момент. А коментатори стверджували, що пенальті таки був.

До речі, наставник «Фейєноорда» **Берт ван Марвійк** так прокоментував перебіг зустрічі і цей епізод зокрема:

— Не так, як хотілося, — мі підопічні зіграли в атаці. І насамперед тому, що нам цього не дозволив суперник — дуже грамотна і сильна команда. У другому таймі ми робили все, щоб забити бодай м'яча. Не вийшло. Водночас має-

За очевидної переваги господарів

Бокс. У приміщенні Миколаївського драмтеатру відбувся міжнародний турнір «Бурштинова осінь», що його організувала Національна ліга професіонального боксу України (НЛПБУ). На ринг виходили атлети з Росії Казахстану, Молдови, та України.

Численним глядачам поєдинки з участю чемпапам'яталися яскраві піона світу, кировоград-

ця Віктора Фесечка та суперважковаговика, ін-терконтинентального чемпіона, херсонця Володимира Вірчиса. Обидва українські боксери виграли нокаутом. Перший переміг досвід-

ченого казахського майстра Ібрагіма Ахматулліна, другий здолав чемпіона Молдови В'ячеслава Ткаченка.

Варто відзначити перемогу молодого талановитого і дуже перспективного легковаговика, киянина Артака Цироняна, який упевнено і яскраво боксує на професіональному рингу.

Лише один гість здобув перемогу — росіянин Руслан Басханов. Він виграв у рівненця Дмитра Іванова. У решті поєдинків сильнішими були господарі.

Спеціальним призом НЛПБУ за великий внесок у розвиток професіонального боксу в Україні було відзначено відомого пивовара і мецената Валерія Бажова.

Дмитро ДЯЧУК, заслужений тренер України, віце-президент НЛПБУ. Миколаїв—Київ.
На знімку: атакує Артак Циронян.

ФОТОФАКТ

На Канівському водосховищі відбувся перший чемпіонат України з вилову хижої риби спінінгом, у якому взяли участь 13 команд із семи областей.

На знімку: черговий абorigine водойми клонує на наживку; гран-прі змагань — срібний кубок «Щука» дістався команді з Херсона.

■ Запоріжжя

Хто там? Газ вам!

На околиці Запоріжжя у селищі Верхня Хортиця стала до ладу перша черга газопроводу. Природний газ з'явився у 30 будинках, а невдовзі ним зможуть користуватися ще 180 сімей хортичан. У грудні планується запуск другої частини мережі. Загальна вартість будівництва п'ятикілометрової лінії — близько трьох мільйонів гривень.

Завершиться газифікація Верхньої Хортиці у 2004 році. Нова магістраль забезпечить голубим паливом понад 2,5 тисячі будинків селища, **повідомляє наш власний кореспондент Олександр АБЛЦОВ.**

■ Луганськ

А Святоградом бути зобов'язаний

Таке завдання поставив благодійний фонд розвитку іміджу Луганщини «Допомога», який сприяє перейменуванню Луганська на місто Святоград. На думку авторів ініціативи, у новій назві закладено значення «святищенний», «святий», що споріднене з поняттям «герой». Луганщина — край героїв-молодогвардійців і трудівників. Тому таке оголошення обласного центру містом героїчних традицій — Святоградом — цілком закономірне.

Кажучи про необхідність роботи над створенням іміджу Луганська, громадська ініціатива посиляється на виступ Міністра закордонних справ України Анатолія Зленка, який наголосив на серйозній іміджевій політиці для України. У сусідньому Донецьку такий проект уже розроблено Фондом популяризації Донбасу «Золотий скіф», **повідомляє наш власний кореспондент Алла АНТИПОВА.**

■ Дніпропетровськ

Офіцерів буде більше

У Дніпропетровську 192 курсанти першокурсники юридичної академії МВС клялися мужньо й рішуче, не шкодуючи своїх сил та життя, боротися зі злочинністю.

Заступник державного секретаря МВС України генерал-полковник міліції Юрій Черкасов висловив надію, що міліцейські ряди поповнюються віданою справі молоддю, яка успадкує досвід фахівців, ветеранів і кращі міліцейські традиції, зможе захистити суспільство від будь-яких зазіхань на конституційний лад, від екстремізму та посягань на суспільний порядок.

Заступник держсекретаря також заявив, що спроби деяких політиків розгорнути кампанію з підриву авторитету МВС не мають реального підґрунтя, адже завдяки зусиллям керівництва МВС проводиться робота із звільнення з рядів міліції осіб, які не здатні працювати в сучасних умовах і ганьблять високе звання співробітників міліції.

Ректор академії Олександр Негодченко подякував за підтримку в розвитку вузу Міністерство внутрішніх справ України, а також керівництво обласної держадміністрації, керівництво УМВС у Дніпропетровській області, обласну і міську ради.

Людмила КОПИЛЕНКО.

На знімку: служи чесно, курсанте!

Господарський суд Сумської області (40014, м. Суми, вул. Рибалко, 2) порушив справу № 4663-7/173 про банкрутство Роменьського міжгосподарського комбикормового заводу (41612, Сумська область, м. Ромни, вул. Київська, 111, р/р 260013342 в відділенні № 147 Ощадбанку м. Ромни, МФО 337728, код ЄДРПУ 05400460).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Шевича Олександра Михайловича (т.8-0542-21-88-69), ліцензія Мінекономіки АА 249990 від 19.10.01 р.

Претензії від кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня публікації.

Про те, що всіх хвилює

Стан охорони здоров'я хвилює всіх, бо, на жаль, з різних причин останніми роками дедалі більше людей звертаються за медичною допомогою, очікуючи одержати її якісно. І не секрет, що навіть за великого бажання медиків зробити це дуже складно: бракує медобладнання, сутужно з медикаментами... Але навіть за такого скрутного фінансування на Рівненщині намагаються підняти медицину. Чи не так? З цього запитання почала розмову із начальником управління охорони здоров'я Рівненської облдержадміністрації, депутатом Рівненської обласної ради, заслуженим лікарем України Ярославом МАСЛІЄМ.

— Головне, на мою думку, раціонально розпорядитися наявними коштами, що ми й намагаємося робити. До слова, за три останні роки на будівництво закладів охорони здоров'я виділено й освоєно майже 12,5 мільйона гривень, зокрема 4,3 мільйона — з чорнобильського фонду. Лише цього року на це використано 432 тисячі гривень. Тож у нашій області нікого не дивує, що час від часу здаються нові заклади охорони здоров'я. Це і перша черга обласного онкологічного диспансеру, лікувальний корпус обласного госпіталю для інвалідів Великої Вітчизняної війни у Клевани, фельдшерсько-акушерські пункти нового типу в селах Лісове Рокитнівського та Мости Здолбунівського районів, поліклініка в селі Деражне та амбулаторія у Злазному Костопільського району, поліклініка в Новій Рафалівці Володимирецького району тощо.

— Як мені відомо, і влада на місцях йде медицині назустріч, тобто надає під медзаклади об'єкти комунальної власності, як, скажімо, дитсадки під амбулаторію в селі Миколаївка Млинівського району, під дільничну лікарню в Карпилівці Рокитнівського району... Ось уже третій рік поспіль голова Рівненської облдержадміністрації Микола Сорока проголошує роками охорони здоров'я. Як це почалося на рівні медобслуговування населення області?

— Звичайно, позитивно. За підтримки облдержадміністрації та органів самоврядування за останні три роки проведено ремонт за сучасними технологіями та введено в дію 63 відділення, 31 блок у відділеннях лікувально-профілактичних закладів області. Відчуваємо підтримку голови облдержадміністрації Миколи Сороки і голови обласної ради Романа Василичина у питаннях виділення коштів на придбання сучасного медичного обладнання та апаратури,

без чого нині неможливо надавати висококваліфіковану медичну допомогу. Відрадно, що в цьому є повне розуміння і з боку Міністра охорони здоров'я Віталія Москаленка. Упродовж останніх трьох років чимало медзакладів одержали сучасне медичне обладнання за рахунок централізованих коштів МОЗ України та місцевих бюджетів. Маємо один з кращих в Україні (з оснащення) центрів серцево-судинної хірургії в обласній клінічній лікарні, що дає змогу нашим хірургам виконувати найскладніші операції при серцево-судинних захворюваннях. Отож спеціалізована медична допомога наблизилася до пацієнтів — немає потреби жителям області їхати до столиці.

— **Ярославе Олександровичу, але я знаю, що в обласній постійно скорочується такий показник, як «ліжкодні». Чи означає це, що не всі мешканці області зможуть одержати кваліфіковану медичну допомогу в стаціонарі?**

— Справді, цей показник скорочується, але наші пацієнти від цього не страждають. Це відбувається завдяки поліпшенню якості надання медичної допомоги. Візьмемо для прикладу відділення лапароскопічних та малоінвазивних хірургічних втручань обласної лікарні. Середня тривалість лікування оперованих — один—три дні, зокрема після лапароскопічної холецистектомії — приблизно один—два дні, що в три—чотири рази менше від тривалості лікування таких пацієнтів у загальнохірургічних стаціонарах. Застосування новітніх технологій лише в цьому відділенні дало можливість заощаджувати щороку майже 700—800 тисяч гривень.

— **Чи є такі галузі, в яких рівненські медики можуть конкурувати, скажімо, із столичними?**

— Ми ніколи не цураємося переймати досвід інших,

вчитися у своїх колег. Скажімо, хірурги із центру серцево-судинної хірургії обласної лікарні пройшли стажування в Москві, Інституті серцево-судинної хірургії АМНУ в Києві. Але нам теж є чим поділитися з колегами, чи не тому в окремих відділеннях обласної клінічної лікарні та обласному клінічному лікувально-діагностичному центрі імені Віктора Поліщука (а він один з кращих в Україні) діють кафедри та філіали кафедр Тернопільської державної медичної академії та Київської державної медичної академії післядипломної освіти.

В опіковому центрі вдається виліковувати хворих навіть із 80 відсотками термічного ураження шкіри, як майже і всіх хворих з 50—60 відсотками опіків. Тут запроваджено методику закриття опікової поверхні ксе-нотрансплантантом шкіри. Це зменшує період лікування хворих і набагато знижує витрати на лікування.

В обласному клінічному лікувально-діагностичному центрі діє україно-американський центр діагностики вроджених вад розвитку, тобто кожную дитину з вродженою вадодою занесено до банку даних, її лікують за методиками провідних фахівців штату Алабама (США). Цей проект в нашій області запроваджено за підтримки Міністерства охорони здоров'я України.

— **Ярославе Олександровичу, а як в області з медичними кадрами, який рівень їх кваліфікації?**

— Ми самі плакаємо середній медичний персонал. На Рівненщині його готують Дубнівське, Костопільське, Рокитнівське медичні училища, Рівненський базовий медичний коледж. Маємо низку угод з вузами на підготовку лікарів, яких бракує хіба що в селах північних, так званих чорнобильських районів. У питанні підвищення кваліфікації лікарських кадрів плідно співпрацюємо з Київською державною медичною академією післядипломної освіти ім. Шупика МОЗ України, Тернопільською державною медичною академією.

У медичних закладах області працюють три доктори медичних наук, 48 кандидатів медичних наук, 38 заслужених лікарів України, понад 60 відсотків лікарів вищої та першої кваліфікаційних категорій. Тобто, лікувати є кому.

Квантова медицина: наука, втілена в життя

Сьома міжнародна конференція із квантової медицини пройшла в маріупольському санаторії «Металург». Організаторами форуму науковців і практиків, присвяченого 20-річчю фізики живого, стали госпіталь Сітько МРТ асоціації «Темп», науково-дослідний центр квантової медицини «Відгук» Міністерства охорони здоров'я, Донецький медичний університет та Українська технологічна академія.

Санаторій «Металург» — один із багатьох закладів, де діють кабінети квантової мікрохвильової резонансної терапії, оснащені комплексом «Ремет». Це устаткування, розроблене фахівцями донецького ЗАТ «Асоціація «Темп» (президент Микола Казаков), дає змогу діагностувати та лікувати широкий спектр захворювань без використання медикаментів. Статистика свідчить, що

— **Я так зрозуміла, що в обласному центрі хворий може розраховувати на кваліфіковану медичну допомогу. А як з районними центрами, селами?**

— Нам на місцях належить ще багато зробити, щоб поліпшити якість медичного обслуговування. Цю мету, зрештою, переслідують оголошені головою облдержадміністрації роки охорони здоров'я. Перші ластівки не забарялися: у результаті перепрофілювання ФАПів за останні три роки кількість сільських амбулаторій з 56 зросла до 78, відкрито ФАПів нового типу в селах Лісове Рокитнівського та Мости Здолбунівського районів. Значну увагу приділяємо підтриманню матеріально-технічної бази закладів охорони здоров'я, впровадженню сучасних будівельних та енергозберігаючих технологій, що дає можливість економити кошти на комунальних послугах.

За останні роки прийнято кілька законодавчих актів, програм, наказів МОЗ, спрямованих на поліпшення надання медичної допомоги саме сільському населенню та зміцнення матеріально-технічної бази закладів охорони здоров'я на селі. Але будь-які програми потребують фінансування. Щоб кошти використовувалися раціонально, на мою думку, слід продовжити практику централізованих закупівель транспорту, медобладнання для таких закладів.

— **Дуже важливе для зцілення чуйне ставлення до пацієнтів, добре слово, яке теж лікує.**

— Я зрозумів, що ви маєте на увазі. Я з вами згоден, що грубість і байдужість — несумісні риси для медичного працівника. З такими ми боремося, і це поодинокі випадки. Переважна більшість медиків — професіонали, віддані своїй справі.

Підсумовуючи нашу розмову, хочу сказати, що в медицині справді ще є чимало проблем. Але розв'язувати їх набагато легше, коли є розуміння і підтримка влади. А вона є. Тож не сумніваюся, що в області вдасться ще чимало зробити для поліпшення рівня надання медичної допомоги.

— **Цього я вам щиро бажаю.**

Розмову вела Олександра ЮРКОВА.
Рівненська область.

Регіональне Агентство з питань банкрутства в Дніпропетровській обл., проводить публічні торги (аукціон) з продажу майна підприємства-банкрута-ДП «Онтаріо-Плюс» (справа № Б24/18/270/98).

Загальна характеристика об'єкту продажу: лот № 1 —маїно підприємства-банкрута (транспортний засіб — причеп-фургон) — ДП «Онтаріо-Плюс», розташоване за адресою: Дніпропетровська обл., м. Дніпродзержинськ, просп. Аношкіна,32.

Початкова ціна об'єкта продажу за лотом № 1 складає 4000 (чотири тисячі) грн. з ПДВ.

Гарантійні внески учасників аукціону (5% від початкової ціни) та реєстраційний збір за реєстрацію учасників аукціону — 17 грн. перераховується на п/р 26007006610000 в Укрсіббанку, МФО 306856, код ЗКПО 31540566 не пізніше ніж за три дні до дати проведення аукціону.

Заявки на участь в аукціоні приймаються не пізніше ніж за три дні до дати проведення аукціону за адресою: 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Комсомольська,48, кім. № 10, з 9.00 до 17.00 (крім вихідних). З питань ознайомлення з об'єктом та оформлення участі в аукціоні звертатися за тел. (056) 744-19-31.

Публічні торги відбудуться 06.11.02 р., о 12.00 за адресою: 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Комсомольська,48, кім., № 10.

Ликвидационная комиссия
ВАТ «Знаменская
мебельная фабрика»
(Кировоградская обл., Знаменский р-н, с. Богдановака) реализует целостный имущественный комплекс:

1. Лесопильный цех по переработке круглого леса на пиломатериалы, мощность до 1 тыс. куб. м в месяц при работе в одну смену;

2. Цех по переработке пиломатериалов на ЧМЗ, мощность — 9 куб. м в смену;

3. Цех по выпуску мебели (из натурального дерева, корпусная и т. д.).

А также имеет подъездные ж/д пути, вместимостью на территории фабрики до 30 вагонов.

Стоимость комплекса — 460 тыс. грн. с НДС.

Контактные тел.:
8-(050) 595-99-97, 8-(044) 512-56-77
www. a-k. kiev. ua

Оголошення про порушення провадження у справах про банкрутство надрукованого 20 вересня 2002 року у № 172(2923) доповнити наступним:

1. Розпорядником майна по справі № 15-109-б призначено арбітражного керуючого В'язовченко А. М. (ліцензія № 2047867 від 19.10.2001 р.) м. Київ, вул. Гмирі, 11, кв. 28.

2. Розпорядником майна по справі № 15-110-б призначено арбітражного керуючого Кищенко С. Ю. (ліцензія № 047861 від 19.10.2001 р.) м. Київ, вул. Антоновича, 1/40, кв. 35.

Дочірнє підприємство «Лентекс», код 25278162, повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом двох місяців з дня опублікування оголошення за адресою: 02139, м. Київ, вул. Курнатовського, 15.

Господарський суд Херсонської області м. Херсон, вул. Горького,18 ухвалою № 6/48-Б від 10.09.02 р. визнав ВАТ «Червоний Перекоп» Каховського р-ну Херсонської області банкрутом, р/р 26001378 АППБ «Аваль» м. Каховка, МФО 352509, код 00856876 і відкриває ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Ніколенко Сергія Миколайовича (8-0552) 22-31-17, м. Херсон.

Господарським судом Харківської області (61022, м. Харків, пл. Свободи, буд. 5; Держспром, 8-й під'їзд) порушено провадження у справі № Б-23/38-02 про визнання банкрутом відкритого акціонерного товариства «Харківське автотранспортне підприємство — 16330» (код ЄДРПОУ 03115353, вул. Киргизська, 21, м. Харків, 61105, п/р 260062879 у ВАТ «Мегабанк»; м. Харків, МФО 351629). Розпорядником майна призначено Федорченко Анорія Володимировича (ліц. № 047634 від 09.08.01.; м. Харків, вул. Артема, 46, оф. 105).

Заяви кредиторів про грошові вимоги до боржника, а також заяви інвесторів приймаються протягом одного місяця з дня публікації оголошення.

05 листопада 2002 року об 11.30 год. у торговому залі ВТУБ (м. Вінниця, вул. Соборна, 67) відбудеться аукціон з продажу виробничо-технологічного комплексу ВАТ «Вендичанський цукровий завод».

Адреса: Вінницька область, Могилів-Подільський р-н, смт Вендичани.

- рік забудови 1894 (реконструкція основних елементів 1984—1996 рр.);
- номінальна потужність 1700 т. цукрового буряка на добу;
- технологічний енергоносіє — мазут.

Додаткова інформація: 17 одиниць автомобільної техніки, 25 одиниць тракторної техніки, 57 будівель та споруд, газова піч 1994 р., виробничі площі 10849,8 кв. м., допоміжні 9983,4 кв. м.

Стартова ціна 1 308 050 грн. з ПДВ. Заставну суму для участі в торгах у розмірі 10% від стартової ціни об'єкта, що реалізується необхідно внести на рахунок заводу № 2600330135595 в ТВ БВ № 7 Вінницького ЦВ ПІБ м. Могилів-Подільський, МФО 302571, ЗКПО 00371587.

Реєстраційний внесок 80 грн. вноситься на рах. № 26004351 в Вінницькій облдирекції АППБ «Аваль», МФО 302247, ЗКПО 13298478.

Заявки на участь в торгах приймаються до 05.11.2002 р. Ознайомлення з об'єктом продажу проводиться в робочі дні з 9.00 до 17.00.

Контактний телефон з питань підготовки до торгів: 33-90 (8-043388); 49-22 (8-043388); 35-60-32 (8-0432).

Регіональне Агентство з питань банкрутства в Дніпропетровській обл. проводить публічні торги (аукціон) з продажу майна підприємства-банкрута — ПТ «СУ-Промбуд» (справа № Б26/18/91/99).

Загальна характеристика об'єкту продажу: лот №1-маїно підприємства-банкрута (транспортний засіб — КРАЗ-256, БС) — ПТ «СУ-Промбуд», розташоване за адресою: Дніпропетровська обл. м. Дніпродзержинськ, вул. Харківська, 39/4.

Початкова ціна об'єкта продажу за лотом № 1 складає 1000 (одна тисяча) грн. з ПДВ.

Гарантійні внески учасників аукціону (5 % від початкової ціни) та реєстраційний збір за реєстрацію учасників аукціону — 17 грн. перераховується на № 26007006610000 в Укрсіббанку, МФО 306856, код ЗКПО 31540566 не пізніше ніж за три дні до дати проведення аукціону.

Заявки на участь в аукціоні приймаються не пізніше ніж за три дні до дати проведення аукціону за адресою: 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Комсомольська, б. 48, кім. №10, з 9.00 до 17.00 (крім вихідних). З питань ознайомлення з об'єктом та оформлення участі в аукціоні звертатися за тел. (056) 744-19-31.

Публічні торги відбудуться 06.11.02 р., о 14.00 за адресою: 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Комсомольська, б.48, кім. №10.

Правління закритого акціонерного товариства «Транс-Порт» повідомляє про проведення загальних зборів акціонерів, які відбудуться 20 листопада 2002 р. о 14-й годині за адресою: м. Одеса, вул. Приморська, 8.

Порядок денний:

Звіт правління, розподіл прибутку, звіт ревізійної комісії про фінансово-господарську діяльність, затвердження річного балансу за 2001 рік.

Реєстрація акціонерів з 9-ої до 14-ої год.

Правління АТЗТ «Транс-Порт».

Ухвалою господарського суду Сумської області від 24.09.02 на підставі пункту 7 статті 40 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» було припинено провадження у справі № 1683-15/81 про банкрутство ВАТ «Червоний металіст».

В зв'язку з цим вважати недійсним опубліковане оголошення (газета «Голос України» від 25.09.02 № 175 (2926) про введення щодо ВАТ «Червоний металіст» процедури розпорядження майном та призначення арбітражним керуючим в якості розпорядника майна Сугоняко Олександра Леонідовича, діючого на підставі ліцензії за № 249815 від 22.10.01 (м. Суми, вул. Козацький вал, 2А, тел.: 22-10-80).

Об'єднання громадян «Асоціація «Нова література», зареєстроване управлінням юстиції Київської міської державної адміністрації 7 липня 1995 року (свідоцтво № 495, ідентифікаційний код № 24074032, місцезнаходження: м. Київ, вул. Хрещатик, б. 21, к.111), оголошує про прийняття Конференцією об'єднання громадян «Асоціація «Нова література» від 19 серпня 2002 року рішення про ліквідацію.

Господарським судом Донецької області, 83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157, постановою від 26 вересня 2002 року по справі № 32/153 Б визнано банкрутом Товариство з обмеженою відповідальністю «Круп» (84301, м. Краматорськ Донецької обл., Б. Машинобудівників, б.30, р/р немає, ЗКПО 2302711). Відкрита процедура ліквідації. Ліквідатором призначено Зуєва М. О. (ліцензія № 047985, адреса: 84301, вул. Соціалістична б. 45а, к. 307, тел. (06264) 7-90-47).

Господарський суд Луганської області (91000, м. Луганськ, пл. Героїв ВВВ За порушив справу № 12/1116 про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Родючість-2000» (91000, м. Луганськ, вул. Шевченко, 7, р/р 26007003920410 в ЛФ АБ «Брокбізнесбанк», МФО 304632, код 25363063 та р/р 260062451 в ЛОД АППБ «Аваль», МФО 304007, код 25363063). Розпорядником майна призначено — арбітражного керуючого Перекреста Олексія Івановича, м. Луганськ, кв. Героїв Сталінграда буд. 13, кв. 90, ліцензія № 250302 від 20.02.2002 року.

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПРОВЕДЕННЯ КОМЕРЦІЙНОГО КОНКУРСУ З ПРОДАЖУ ПАКЕТА АКЦІЙ ВІДКРИТОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ВАТУТІНСЬКИЙ М'ЯСОКОМБІНАТ», ЩО НАЛЕЖАТЬ БАНКУ «УКРАЇНА».

Ліквідатор Банку «Україна» оголошує про продаж на комерційному конкурсі пакету акцій ВАТ «Ватутінський м'ясокомбінат», що належать Акціонерному комерційному агропромислового Банку «Україна», за грошові кошти.

1. Дані про емітента:

1.1. Код ВАТ за ЄДРПОУ: 00444263.

1.2. Вид цінного паперу: акція проста іменна.

1.3. Відкрите акціонерне товариство «Ватутінський м'ясокомбінат».

1.4. Місцезнаходження: 20250, Черкаська обл.; м. Ватутіне, вул. Індустріальне шосе, 1; телефон: (04740) 6-21-41.

2.1. Кількість акцій, що пропонується до продажу: 380 801 штук, що становить 51% від статутного фонду.

2.2. Номінальна вартість однієї акції: 1,05 грн.

2.3. Початкова ціна пакету акцій: 770 000 грн.

3. Детальну інформацію про емітента можна отримати звернувшись до Ліквідатора банку «Україна», телефон для довідок (044) 228-97-03.

4. Фіксовані умови конкурсу:

4.1. Погашення чи реструктуризація кредиторської заборгованості підприємства перед Банком «Україна» у сумі: 1 466 632,80 грн.

Додаткові умови участі в конкурсі — немає.

5. Для участі в конкурсі учасник Конкурсу:

5.1. сплачує на рахунок Банку «Україна» суму страхового внеску: 77 000 грн. Суми страхових внесків учасників конкурсу, які не будуть визнані переможцями, підлягають поверненню протягом 5 (п'яти) банківських днів з моменту підписання протоколу про проведення конкурсу. Номер рахунку, для сплати суми страхового внеску: № 3619400000840 в ГОУ Банку «Україна», МФО 300603, ЄДРПОУ 00039025.

5.2. подає заяву на участь у довільній формі.

В заяві обов'язково має бути зазначено:

а) для юридичних осіб:

- повна назва;
- код ЄДРПОУ;
- юридична адреса;
- поштова адреса, контактний телефон;
- реквізити розрахункового рахунку;
- номер та дату платіжного доручення про внесення гарантійного внеску;

б) для фізичних осіб:

- прізвище, ім'я та по батькові;
- реквізити документу, що посвідчує особу заявника;
- поштова адреса, контактний телефон;
- номер та дату платіжного доручення про внесення гарантійного внеску.

До заяви повинна додаватись копія платіжного доручення про внесення гарантійного внеску. Для юридичних осіб заявки мають бути завірені печаткою юридичної особи. Кінцевий термін прийняття заяв на участь в Конкурсі: 22.10.2002 р.

5.3. В день проведення конкурсу 23.10.2002 року з 10-ої до 12-ої години ранку учасник подає у запечатаному конверті до конкурсної комісії план, який повинен включати:

- назву і місцезнаходження Емітента;
- відомості про покупця;
- запропоновану покупцем ціну придбання пакету Акцій;
- пропозиції щодо погашення заборгованості перед Банком (гарантії, поруки тощо);
- додаткові зобов'язання.

6. Конкурс здійснюється у два етапи. На першому етапі оголошується попередній переможець конкурсу. Інформація про його пропозиції доводиться до всіх учасників конкурсу. Якщо протягом п'яти робочих днів від них не надійдуть додаткові пропозиції, то попередній переможець оголошується остаточним переможцем. За наявності інших пропозицій проводиться додаткове засідання конкурсної комісії, яка розглядає додаткові пропозиції учасників конкурсу та визначає остаточного переможця. Засідання конкурсної комісії є закритими. Після закінчення засідання конкурсної комісії складається протокол, який затверджується Ліквідатором Банку «Україна».

7. Адреса прийняття конкурсних пропозицій, заяв та підтверджуючих документів: Адреса — 01025, м. Київ, провулок Рильський, 10; тел./факс. (044) 228-97-03.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПРОДАЖ НА АУКЦІОННИХ ТОРГАХ НА «ПФТС» ЦІННИХ ПАПЕРІВ, ЩО НАЛЕЖАТЬ БАНКУ «УКРАЇНА».								
Ліквідатор Банку «Україна» оголошує про продаж на аукціонних торгах на «ПФТС» цінних паперів, що належать Акціонерному комерційному агропромислового Банку «Україна»:								
№ п/п	Вид цінних паперів	Емітент	ЄДРПОУ	АДРЕСА	Номінал 1 шт. ЦП грн.	Кількість ЦП шт.	% в СФ	Початкова Вартість, пакету ЦП грн.
Дата проведення торгів 22.10.2002 р. Торги проводить ТОВ «Он-Лайн Капітал» Тел. для довідок: (044) 254-49-20								
1	Акція проста іменна	ВАТ трест «Київ-міськбуд-б»	04012885	м. Київ, вул. Первомайського, 9	0,25	3 359 069	43	3 016 444,00
2	Акція проста іменна	ЗАТ «Авіакомпанія «Україна-Аероальянс»	16400658	02152, м. Київ, вул. Березняківська, 4-А	10,00	470	11,75	4 751,70
В аукціоні можуть брати участь професійні торгівці цінними паперами, які є членами «Першої фондової торгівельної системи» («ПФТС»), та підключені до торгового терміналу. Покупці, які не є торгівцями ЦП, можуть прийняти участь у торгах, звернувшись до зазначених членів «ПФТС». Телефон для довідок «ПФТС»: (044) 252-88-08, 252-92-09.								
Для участі в аукціоні, покупці повинні до 13-ї години дня, що передує дню проведення торгів, подати до ДП «Технічний центр «ПФТС» заяву на участь в торгах, та сплатити суму страхового внеску, в розмірі 20% від початкової ціни пакету ЦП, на рахунок № 2600601276217 у ВАТ «УКРЕКСІМ-БАНК», МФО 322313, ЄДРПОУ 21672206, отримувач ДП «Технічний центр ПФТС».								
Акції ВАТ трест «Київміськбуд-б» знерухожені. Покупець для перереєстрації прав власності на ЦП повинен мати рахунок у Зберігача ЦП.								
Акції ЗАТ «Авіакомпанія «Україна-Аероальянс» обліковуються у незалежного реєстратора. Телефон для довідок Банку «Україна»: (044) 228-97-03.								

Стіни древнього кремля

Тих, хто вперше приїздить до Василівки, обов'язково цікавить ця незвичайна споруда, котра здалеку нагадує середньовічний замок. Під їдеши ближче — пасуться байдужі гуси. Вони забули, що їхні славетні предки колись врятували Рим! На тихій вишневій околиці провінційного містечка злетіли під хмари стіни й башти фортеці, увінчані куполами і шпильми. Це, либонь, єдина в Запорізькій області поміщицька замкова споруда. Про його колишню міць і пишність можна судити по залишках стін і деяких будівель.

Зветься вона Василівський замок. Або замок Попова.

У другій половині XIX століття онук і тезко начальника Потьомкінської канцелярії, генерал-майора Попова, іменем якого названо нинішній райцентр, Василь Павлович Попов, бажаючи здивувати сучасників, побудував диво-палац. З його башт відкривався чудовий вид на придніпровські степи і Великий Луг. На оглядовому майданчику за розкішним розарієм була величезна шахівниця з білого мармуру і чорного граніту. Гості (а серед них бували й вельможі з Європи), оглядаючи околиці, грали в шахи. Цікаво, які завбільшки були шахові фігури?

У замку були обсерва-

торія та метеостанція. У зразковому порядку утримували музей зброї і творів середньовічного мистецтва, бібліотеку старовинних книг, етнографічні кімнати. Так, були в замку й такі. В індійській, китайській, турецькій, грузинській та інших кімнатах-музейчиках (всього їх було п'ятнадцять) знаходилися ляльки-манекени, вдягнуті в національні строї. В турецькій кімнаті, приміром, за свідченням очевидців, турок у чалмі

сидів за столом, курив кальян і навіть дим з рота випускав. Ближче до річки у парку було встановлено скульптури італійського майстра Лангобарді. Подейкують, що із замку на Лису гору вів підземний хід, яким можна було проїхати й каретою.

Так чи інакше, все це, на жаль, у далекому минулому. Нині садиба генерала Попова в запустінні. Замість розарію — бур'яни, а шахові фігури замінили гуси, яких місцеві мешканці приганяють нагулювати жир прямісінько на територію архітектурного комплексу.

У директора музею-заповідника «Садиба Попова» Володимира Мешкова (на знімку) останнім часом рідко буває хороший настрій. А думки про те, щоб

залишити посаду, стають майже нав'язливими.

— Я не хочу, — пояснює він, — щоб потім люди казали: «А-а, це той самий Мешков, за якого загинуло загальнонародне надбання!»

До замку директор заповідника категорично забороняє заходити — а раптом впаде цеглина на голову?

— Для ремонтно-реставраційних робіт сьогодні потрібно 500—600 тисяч гривень, — каже Володи-

мир Володимирович. — У нас і власні фахівці є. Звичайно, за рік ми у змозі освоїти госпспособом 80—90 тисяч, не більше. Та де їх узяти? До кого я тільки не звертався! І що з того?! Як були ми провінційним районним музеєм, так і залишаємося. Ні, коли руйнувалася одна з башт, загрожуючи завалити залізничну колію, нам виділили з районного бюджету 4300 гривень. На ремонт поміщицького будинку, спорудженого ще 1770 року, дали п'ять тисяч. Але ж це не діло — дивитися, як по цеглинці руйнується замок. Років за два—три від нього може лишитися купа руїн. Дехто каже: от якби це була пам'ятка національної культури! Але ж не Попов будував цей замок. Його власними руками звели місцеві майстри. З наших матеріалів побудували.

Найбільше у Володимира Мешкова болить душа за два унікальні об'єкти: західний флігель, який називають також англійським замком, і оглядову башту, що розташована праворуч від замку — ближче до флігеля північного, де нині розгорнуто експозицію музею-заповідника.

Одна з особливостей оглядової башти — у кладці. Якщо у звичайній кладці шов становить 4—4,5 мм, то у стрільчастій арці василівської башти зазор між цеглинами не перевищує міліметра! Місцеві майстри довели мистецтво мурування до досконалості. Нібито вони якийсь клей застосовували, а не звичайний вапняний розчин.

Вражає своєю архітектурною пишнотою васи-

лівський кремль. Він має лише один аналог у Східній Європі — у Москві. Володимир Володимирович переконаний, що для спорудження палацового комплексу Попов не міг запросити абиякого архітектора. Адже комплекс, за словами Мешкова, споруджували як альтернативу Воронцовському палацу в Алушці.

Нещодавно один із наукових співробітників «Садиби Попова» побував у відрядженні (власним коштом) у Санкт-Петербурзі. Зустрічався з колегами з Петродвірця. Показав їм знімки з Василівки. «Боже! — здивувалися петербуржці. — Та ж усе це — Бенуа, всесвітньо відомий архітектор, який працював у 30-х роках XIX століття на будівництві храму Христа Спасителя, Великого Кремлівського палацу і Малого театру. Ваш заповідник негайно треба брати під опіку ЮНЕСКО, якщо на місці нічого зробити не може-те...»

...Ідучи трасою Харків—Сімферополь, ви побачите замок Попова. На трасі є навіть спеціальний покажчик. У замковому музеї вам запропонують залишити автограф у Книзі відгуків. Там є знаменний запис: «Велич і гармонія форм зачаровують. Зяюче ранами забуття волає про милосердя. Шановні меценати, відкрийте свої душі й допоможіть відродити пишноту, якій немає рівної в Україні». Що до цього додати? Чи знову сподіватимемося, що Захід нам допоможе?

Олександр АБЛІЦОВ. Запорізька область.

Фото В'ячеслава ТАРАСЕНКА.

Найбільше у Володимира Мешкова болить душа за два унікальні об'єкти

У НОМЕР

Золоті голоси під «Золотою короною»

Сім вересневих днів театральна Одеса жила оперою, слухала славетних майстрів з різних країн Європи й Азії. Їх скликав до Південної Пальміри Міжнародний фестиваль оперного мистецтва «Золота корона», заснований в 1998 році режисером, заслуженим діячем мистецтв України Василем Василенком, який віднедавна став директором Одеського театру опери і балету. Відтоді вже уп'яте під «Золотою короною» лунають воістину золоті голоси.

Оскільки в основі фестивальної програми — італійська класика («Тоска» і «Мадам Баттерфляй» Пуччіні, «Севільський цирюльник» Россіні, «Лючія ді Ламмермур» Доніцетті та «Ріголетто» Верді), то всі твори вперше за роки проведення «Золотої корони» виконувалися усіма солістами, хто б якої національності не був, тільки мовою оригіналу, тобто італійською. Це свідчить про якісне зростання фестивалю.

Особливе враження справили на слухачів солістка Токійської опери Монамі Хама, яку, з її напрочуд ніжним та чистим ліричним сопрано, здається, сам Бог благословив на роль мадам Баттерфляй; баритон Мауро Августіні з міланського театру Ла Скала — його Ріголетто запам'ятовується, передусім, майстерно переданою силою характеру; Віктор Чорноморцев (Маріїнська опера Санкт-Петербурга), який у партії Скарпіо в «Тосці» красу свого сокового баритону вміло поєднав з темпераментною акторською грою. А ще — Олена Герман, солістка Кишинівської опери, Людмила Ширіна з Одеської опери, Владислав Горай — з румунської Констанци, Шалва Мукерія, який співає в опері Данії, Олександр Гергалов (Росія), У Дзенін (Китай).

Монамі ХАМА:

— Одеський фестиваль заслуговує на найвищу оцінку. Маестро Василенку вдалося створити істинно творчу атмосферу, де всі мали змогу повною мірою розкрити свої можливості. Цьому посприяла й ваша чудова публіка, яка тонко розуміється на оперному мистецтві і щиро відгукується на вдало виконані партії.

Мауро АВГУСТІНІ:

— Одесити виявилися професіоналами у найвищому значенні цього поняття, створена ними атмосфера дала змогу швидко й комфортно «вписатися» в організовані для вистав трупі з представників найрізноманітніших шкіл. Ваша публіка дуже чутлива й емоційна, вона миттю відгукується на все, що відбувається на сцені. Співати для такої публіки — щастя.

Анатолій СОЛОВ'ЯНЕНКО-молодший, режисер-постановник Національної опери України (Київ):

— З батьком я приїздив до Одеси на першу «Золоту корону». Тепер мене запросили режисером-постановником церемонії відкриття цього свята. Очевидно, що «Золота корона» прогресує. Уявляю, яких титанічних зусиль коштує це організаторам. Недавно я був у Німеччині на оперному фестивалі, так от, виконавський рівень в Одесі — аж ніяк не нижчий, притім не тільки іменитих гостей, а й одеської трупи.

Отже, в «Золоту корону» повірили. А у Василя Василенка задум: під «Золоту корону»—2003 скликати на своєрідний бенефіс відомих тенорів з усього світу. Щоб таким чином ушанувати незрівняного Енріко Карузо, 125-річчя з дня народження якого відзначається в наступному році. Хай щастить у здійсненні отого цікавого і сміливого задуму!

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Як проростають гори

Виставка, що відбулася щойно в Центральному будинку художника в Києві, налічувала десятки робіт станкового і декоративно-ужиткового мистецтва сучасної Івано-Франківщини. Натюрморти Наталії Гілязової, малюнки самодіяльних художниць Параски Хоми та Стефанії Сандюк, витвори з дерева Анатолія Овчара, Сергія Бандюка... Походжаючи серед різножанрових, тематичних і абстрактно-формальних творів, прихильники протилежних стилів і напрямів почувалися цілком затишно. Кожен міг знайти щось до душі. Мені не вистачило і двох годин, щоб переглянути все.

...Коли мій батько служив в армії у Карпатах, він бачив, як «виросшуються» гори! Раз на рік місцеві газдині підіймалися кручами, тримаючи в руках крихітні пагони. То були пророслі з насінини смерічки, якими жінки обсаджували схили гір.

Цю батькову розповідь я згадала біля гобелена «Міжгір'я» прикарпатського художника Богдана Губалія. На його килими гори вигинаються, як стебла квітчастої рослини, зрошені золотозорним дощем. А може, то з неба в землю падає насіння, з якого потім і проростуть гори.

Оксана ЧИСТА. ▼

Прихована камера в реальному офісі

ТЕЛЕ

7 жовтня на українського глядача очікує прем'єра несподіваного проекту, що його підготував для своїх глядачів телеканал «Інтер» у співдружності з московським REN-TV.

Як усе починалося...

У центрі Москви було споруджено унікально оснащений офіс. За всіма юридичними правилами заснована фірма — арт-центр «Російське диво» — мала відбирати учасників для вітчизняних і західних шоу. У засобах масової інформації надрукували оголошення про наймання на роботу. На співбесіду прийшло 700 осіб. На роботу їх приймали бізнес-консультанти, для яких були важливі такі риси претендентів: надмірна горорovitість, авантюризм і бажання зробити стрімку кар'єру.

Потім у пресі та на телебаченні було проведено нову рекламну кампанію: для участі в різних шоу запрошувалися люди з феноменальними здібностями чи неординарною зовнішністю (тривалий час йшла вона й на «Інтері»).

Відібрані герої почали працювати експертами в арт-центрі «Російське диво». Дуже швидко вони звикли до своєї нової ролі й увійшли до світу шоу-бізнесу...

...А тим часом за кулісами

Поверхом нижче за подвійними дверима міфічної організації з буденною назвою «Спецв'язок-комплект» також працювали — там знімали новий безпрецедентний проект у стилі реального телебачення. Об'єктом зйомки став офіс «Російського дива», його менеджери та клієнти агентства, які нічого не підозрювали.

Такого ще не було!

Готували проект півроку, а офіс і телекомпанію будували півтора місяця. Приміщення із шести кімнат начинили чутли-

вими мікрофонами і встановили за дзеркалами 24(!) професійні та безліч очкових камер. Цілковиту відсутність вікон в офісі пояснили співробітникам легендою про існування тут у минулому студії звукозапису Баррі Алібасова.

Серед реальних людей, які відвідували центр, були й підготовлені організаторами шоу актори (на проект працювало ціле акторське агентство). Пригоди та непорозуміння, з якими доводилося зіткнутися менеджерам «Російського дива», вигадують чотири сценаристи. Так, приміром, цілий сценарій було розписано для Дмитра Діброва, який грав... двійника Дмитра Діброва. Відомий телеведучий постав перед менеджерами «Російського дива» таким собі скупцем, якого цікавило лише одне: скільки йому заплатять за схожість із Дібровим.

Організатори шоу весь час ставили пожильців офісу перед моральним вибором: їм пропонували хабарі, просили взяти на себе чужу провину, влаш-

товували тестування на сміливість та мужність. Вони закохувалися, сперечалися, конфліктували і не знали, що незабаром у них попросять дозволу на показ усього цього по телебаченню.

Та шоу могло й не бути

Одного чудового дня шоу трохи було не зірвали. Під час відрядження до Києва, коли відбувався кастинг талантів на телеканалі «Інтер», один із менеджерів агентства подумав, що потрапив у дуже погану, можливо, пов'язану з мафією та наркотиками, ситуацію. Він почав нервуватися і неадекватно реагувати на розіграші та провокації. Довелося відкрити йому страшенну таємницю. На щастя, герой був у захопленні, відіграв два останні дні і одразу ж підписав документ з дозволом на використання власної зйомки на телебаченні. Незабаром на адресу кожного із учасників надійшла пропозиція, від якої вони не змогли відмовитися...

ЗА КАДРОМ

Прабабця Сталлоне — із Одеси

Фото Олега ВОЛОДИМИРСЬКОГО (УНАН).

Родовід американської кінозірки Сільвестра Сталлоне має стосунок до Одеси. Днями до міста в пошуках родинних коренів приїхала мати актора Жаклін. До заміжжя вона носила прізвище Лобович.

— Моя бабуся Роза прибула із сім'єю до США на початку XX століття, — згадує Жаклін, — і, наскільки я пам'ятаю, була досить заможною та розсудливою жінкою. Але так і не зміла добре опанувати англійську мову.

Мати американського супергероя відрекомендувала-ся «професійним астроло-

гом». З'ясувалося, що в роки перебудови в СРСР вона складала гороскоп для Михайла Горбачова. Тоді ж Жаклін і звернулася до радянської влади по допомогу «дослідити родовідне дерево». З Москви надійшла відповідь, що корені родоводу слід шукати в Одесі.

Мадам Сталлоне побувала на Одеській кіностудії, зустрілася з міським головою Русланом Боделаном та пообіцяла йому, що наступного разу приїде на свою батьківщину із Сільвестром. Цілком можливо, що під час цього візиту вдасться зняти фільм про Одесу.

НОМІНАЦІЇ

Чайники іже херувими

У столичному ресторані «Дежавю» відбулася церемонія вручення першої «цехової» театральної премії «Київський рахунок». Кращою актрисою минулого сезону названо Галину Ткач (Театр на Подолі, вистава «Концерт для рояля в чотири руки»), а кращим актором — Анатолія Хостікоєва («Отелло» франківців). Серед вистав відзначено «Гамлет. Сні» Андрія Жолдака та «В пошуках утраченого часу» (режисер Влад Троїцький, фольклурт «Божичі»). Як кращих продюсерів нагороджено Оксану Немчук (агенція GAL) та Олексія Кужельного (театр Сузір'я) — за те, що подарували Києву гастролі вистав Тумінаса «Граємо Шіллера» й «Маскарад».

Символ акції — херувим, який видно на малюнку, а сама премія має вигляд оригінального керамічного чайника, для кожної номінації він інший (про це подбав арт-салон «Гончарі»). Чайники переможцям вручали Ада Роговцева, Володимир Оглоблін, Роман Балаян, Роман Віктюк, Андрій Курков. Як уже повідомлялося, цю премію засновано журналістами «Столичних новостей» (Сергій Васильєв), «Киевских ведомостей» (Олег Вергелес) та «Голосу України» (автор цих рядків).

Віталій ЖЕЖЕРА.

Фото АП.

СПРАВИ АРХІТЕКТУРНІ

Зберегти і приватизувати

Цей рік оголошено ЮНЕСКО Міжнародним роком національної спадщини. Темі збереження історичних територій та об'єктів культурної спадщини було присвячено семінар, що недавно відбувся в Києві. До речі, в столиці з 1996 року відбудовано більш як 20 пам'яток історії та архітектури.

За словами заступника голови Національної комісії України у справах ЮНЕСКО Наталі Зарудної, «нам треба більше приділяти уваги цій пробле-

мі, щоб потім не довелося відбудовувати те, що буде зруйновано в наш час».

У 2000 році парламент прийняв закон про охорону культурної спадщини. Проте цей документ проблемі не розв'язує, бо залишаються відкритими питання комплексного збереження історичного середовища на тлі активного розвитку і забудови населених пунктів України. Можливо, що в недалекому майбутньому буде приватизовано окремі пам'ятки архітектури.

Спів «соловейка» зачарував «дельфіна»

ЧАС НОТ

16-кілограмового «срібного дельфіна» — нагороду п'ятого міжнародного фестивалю «Музика світу» — привезла з Італії заслужена артистка України вінничанка Вікторія Петрушенко. У номінації «Оперний співак», де змагалися представники 53 країн світу, українському «соловейку» не було рівних. Журі віддало

пальму першості Вікторії за майстерне виконання українських романсів та арій з класичних італійських опер.

Це друга висока відзнака молоді аспірантки Київської національної консерваторії: торік у Великобританії на міжнародному конкурсі оперних співаків В. Петрушенко виборола титул «Кращий співак світу».

АНОНС

Святкуємо гуртом!

Атмосферу товариської вечірки, хорошу музику та ще деякі сюрпризи пообіцяв своїм шанувальникам гурт-іменинник «Пікардійська терція». Великий концерт у столичному Міжнародному центрі культури і мистецтв «Жовтневий палац», яким ця вокальна формація вирішила відсвяткувати десятиліття творчості, відбудеться 5 жовтня.

Шестеро львів'ян хочуть подарувати киянам і свої добре відомі композиції, і зовсім «свіженькі» твори. І запрошують усіх провести цей суботній вечір, насолоджуючись унікальним вокалом, довершеним виконанням і національними колоритом музичних традицій.

Вони не схожі на інших, але те, що вони створюють, заворожує якоюсь дивною рідною мелодією і тому близьке багатьом з нас.

Голос України
ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Іван ІЛЛЯШ.

Редколегія:
Сергій ПРАВДЕНКО,
Леонід БРОВЧЕНКО,
Анатолій ГОРЛОВ,
Віталій ЖЕЖЕРА,

Іван ІЛЛЯШ,
Людмила КОХАНЕЦЬ,
Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ,
Світлана ПИСАРЕНКО,
Віталій СУДДА.

Internet: <http://uamedia.visti.net/golos>

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955. Загальний тираж 159000.

Ціна договірна.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України» Зам. 0311182.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4. **ТЕЛЕФОНИ:** для довідок — 441-84-92; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 441-89-34, 441-89-44; телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний reklama@golos.com.ua — відділ реклами let@golos.com.ua — відділ листів foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій